

2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Anoplophora chinensis & *Anoplophora glabripennis*

Anoplophora chinensis (ANOLCN) - <https://gd.eppo.int>

Anoplophora glabripennis (ANOLGL) - <https://gd.eppo.int>

**Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
& Τροφίμων**

Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής
Παραγωγής – Τμήμα Φυτοϋγειονομικού
Ελέγχου

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Anoplophora chinensis & *Anoplophora glabripennis*

Αθήνα 2025

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής - Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
Λεωφ. Α. Συγγρού 150, Καλλιθέα, Τ.Κ. 17671, Αθήνα

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή & στόχοι.....	6
2. Νομικό πλαίσιο.....	7
3. Διεθνή Πρότυπα Φυτοϋγειονομικών Μέτρων – ISPMs της Διεθνούς Σύμβασης για την Προστασία των Φυτών (IPPC/FAO) και Πρότυπα του Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού Οργανισμού Προστασίας Φυτών (EPPO).....	9
4. Πληροφορίες για τους επιβλαβείς οργανισμούς <i>Anoplophora chinensis</i> & <i>A. glabripennis</i>	10
4.1 Ταξινόμηση.....	10
4.2. Ξενιστές	11
4.3. Γεωγραφική κατανομή	11
4.4. Βιολογία.....	14
4.5. Μορφολογικά Χαρακτηριστικά των εντόμων	16
4.6. Συμπτώματα προσβολής.....	18
4.6.1 Συμπτώματα και ζημιά από <i>Anoplophora chinensis</i>	18
4.6.2. Συμπτώματα και ζημιά από <i>Anoplophora glabripennis</i>	19
4.7. Τρόποι μετακίνησης και διασποράς	20
5. Ρόλοι και αρμοδιότητες φορέων	20
6. Εκτίμηση κινδύνου	24
7. Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή της εισαγωγής και της διασποράς ειδών του γένους <i>Anoplophora spp.</i>	26
8. Επίσημη επιβεβαίωση του περιστατικού - διαδικασίες, ενέργειες και μέτρα.....	27
9. Μέτρα στις περιοχές που διαπιστώθηκε επίσημα η παρουσία των εντόμων.	28
10. Μέτρα εξάλειψης των <i>Anoplophora chinensis</i> και <i>Anoplophora glabripennis</i>	29
10.1. Μέτρα εξάλειψης σε περίπτωση μη καθορισμού οριοθετημένης ζώνης	29
10.2. Μέτρα εξάλειψης στην περίπτωση οριοθέτησης ζωνών για τον επιβλαβή οργανισμό <i>Anoplophora chinensis</i>	30
10.3. Μέτρα εξάλειψης στην περίπτωση οριοθέτησης ζωνών για τον επιβλαβή οργανισμό <i>Anoplophora glabripennis</i>	31
10.4. Σχέδιο Δράσης (Action Plan) σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.	32
10.5. Μετακίνηση φυτών από ζώνες ασφαλείας (buffer zone).....	32
11. Μέτρα περιορισμού των <i>Anoplophora chinensis</i> και <i>Anoplophora glabripennis</i>	33
11.1. Μέτρα περιορισμού για τον επιβλαβή οργανισμό <i>Anoplophora chinensis</i>	33
11.2. Μέτρα περιορισμού για τον επιβλαβή οργανισμό <i>Anoplophora glabripennis</i>	34
12. Ενημέρωση του κοινού, των επαγγελματιών και των ιδιωτών γεωπόνων.	35

13. Κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας.	36
14. Δράσεις κατάρτισης	36
15. Αναγκαίοι οικονομικοί πόροι	36
16. Εθνικό Επίσημο Εργαστήριο Αναφοράς της Χώρας για είδη του γένους <i>Anoplophora spp.</i>	36
17. Αξιολόγηση και επανεξέταση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης	37
18. Κριτήρια για την κήρυξη εξάλειψης / αλλαγής πολιτικής.	37
19. Βιβλιογραφία.....	38

1. Εισαγωγή & στόχοι

Στο παρόν σχέδιο έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνονται τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά δύο ειδών του γένους *Anoplophora*, τα οποία αποτελούν επιβλαβείς οργανισμούς προτεραιότητας και ρυθμίζονται σε επίπεδο Ε.Ε, με στόχο την αποτροπή της εμφάνισής τους και, σε περίπτωση εμφάνισης, την άμεση και αποτελεσματική δράση για τον προσδιορισμό της εξάπλωσής τους και την καταπολέμησή τους με σκοπό την εκρίζωση.

Τα είδη *Anoplophora* που αποτελούν αντικείμενο του παρόντος Σχεδίου, *A. chinensis* και *A. glabripennis*, είναι ξυλοφάγα έντομα που προσβάλλουν δέντρα και μπορούν να επηρεάσουν ευρύ φάσμα ξενιστών, όπως εσπεριδοειδή, οπωροφόρα και φυλλοβόλα δέντρα. Τα έντομα αυτά μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ζημιές σε μεγάλα δέντρα, προκαλώντας την εξασθένηση τους σε βαθμό που ενδέχεται να οδηγήσει ακόμη και στο θάνατό τους. Μόλις εγκατασταθούν στον ξενιστή, αναπαράγονται ταχύτατα και τον καταστρέφουν εσωτερικά.

Τα έντομα *A. chinensis* και *A. glabripennis* περιλαμβάνονται στο παράρτημα II του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2072 ως επιβλαβείς οργανισμοί καραντίνας για την Ένωση και στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/1702 ως **επιβλαβείς οργανισμοί προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Ένωση**.

Η ενωσιακή νομοθεσία που ισχύει επί του παρόντος για τους συγκεκριμένους επιβλαβείς οργανισμούς είναι: α) ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2095 και β) η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/893 της Επιτροπής, οι οποίες προβλέπουν μέτρα έκτακτης ανάγκης για την αποτροπή της εισαγωγής και της εξάπλωσης των οργανισμών *Anoplophora chinensis* και *Anoplophora glabripennis* αντίστοιχα.

Σύμφωνα με την EFSA (Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων), οι οργανισμοί *A. chinensis* και *A. glabripennis* θα μπορούσαν να ολοκληρώσουν τον βιολογικό τους κύκλο στις κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας, καθιστώντας πιθανή την εγκατάστασή τους.

Το παρόν Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, σχετικά με μέτρα προστασίας έναντι των φυτοϋγειονομικών κινδύνων που προκύπτουν από την εισαγωγή και εγκατάσταση επιβλαβών οργανισμών καραντίνας και έχει ως στόχο:

- Να προσδιορίσει τις διαδικασίες πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης, επιβεβαίωσης, ειδοποίησης και εξάλειψης των επιβλαβών οργανισμών *A. chinensis* και *A. glabripennis*.
- Να προετοιμάσει τις αρμόδιες αρχές για μια αποτελεσματική και συντονισμένη αντίδραση σε περίπτωση εμφάνισης.
- Να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της χώρας με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε περίπτωση εμφάνισης ή υποψίας παρουσίας των οργανισμών.

Το σχέδιο αυτό εφαρμόζεται κατά την πρώτη επιβεβαίωση παρουσίας των επιβλαβών οργανισμών σε μία περιοχή, ανεξαρτήτως εάν αυτή η παρουσία είναι αποτέλεσμα φυσικής εισαγωγής ή μέσω εμπορικών ροών.

Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των φορέων που συμμετέχουν στην εκτέλεση του σχεδίου, σε περίπτωση επίσημα επιβεβαιωμένης παρουσίας ή υπόνοιας παρουσίας των επιβλαβών οργανισμών.
- β) την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στις εγκαταστάσεις επαγγελματιών, άλλων σχετικών φορέων και φυσικών προσώπων.

- γ) την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών, όπου είναι αναγκαίο, στα εργαστήρια, τον εξοπλισμό, το προσωπικό, και τους πόρους που απαιτούνται για την ταχεία και αποτελεσματική εξάλειψη ή, κατά περίπτωση, τον περιορισμό του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας.
- δ) τα ληπτέα μέτρα για την πληροφόρηση της Επιτροπής, των άλλων κρατών μελών, των ενδιαφερόμενων επαγγελματιών και του κοινού όσον αφορά την παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας και τα μέτρα αντιμετώπισής του.
- ε) τις ρυθμίσεις για την καταγραφή των ευρημάτων όσον αφορά την παρουσία των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας.
- στ) τις αρχές για τη γεωγραφική οριοθέτηση των οριοθετημένων περιοχών.
- ζ) τα πρωτόκολλα που περιγράφουν τις μεθόδους μακροσκοπικής εξέτασης, δειγματοληψίας και εργαστηριακών δοκιμών (pest survey card).
- η) τις αρχές σχετικά με την κατάρτιση του προσωπικού των αρμόδιων αρχών και, κατά περίπτωση, των φορέων, επαγγελματιών και λοιπών προσώπων.
- θ) τον κατάλογο των κατάλληλων μεθόδων ελέγχου για τον επιβλαβή οργανισμό.

2. Νομικό πλαίσιο

1. **Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ

2. **Κανονισμός (ΕΕ) 2017/625** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

3. **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2072** της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2019, για τη θέσπιση ενιαίων όρων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 690/2008 της Επιτροπής και την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2018/2019 της Επιτροπής
4. **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1702** της Επιτροπής της 1ης Αυγούστου 2019 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μέσω της κατάρτισης του καταλόγου των επιβλαβών οργανισμών προτεραιότητας.
5. **Ν. 2147/1952** (Α. 155). Περί προλήψεως και καταστολής των ασθενειών και εχθρών των φυτών και περί οργανώσεως τη φυτοπαθολογικής Υπηρεσίας.
6. **Το άρθρο 23 του ν. 4691/2020** «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα και άλλες διατάξεις» (Α' 108), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
7. **ΠΔ 37/2021 (Α' 94)**. Συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής των κανονισμών (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 095, 7.4.2017, σ. 1 και διορθωτικό ΕΕ L 137, 24.5.2017, σ. 40), για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση εφαρμογής των κανόνων για την υγεία των φυτών και (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 317, 23.11.2016, σ. 4 και διορθωτικό ΕΕ L317, 1.10.2020, σ. 39), σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών.
8. **ΚΥΑ αριθ. 12681/352865/16-12-2021 (Β' 5931)**. Εξειδίκευση καταμερισμού αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών φυτοϋγειονομικού ελέγχου, ορισμός επίσημων υπαλλήλων φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών και καθορισμός διαδικασιών για τη διενέργεια των επίσημων φυτοϋγειονομικών ελέγχων και άλλων επίσημων δραστηριοτήτων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 (L 095 και διορθωτικό L 137), που διεξάγονται για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία.
9. **ΚΥΑ αριθ. 5560/146601/2023 (Β' 3384)**. Εξειδίκευση καταμερισμού αρμοδιοτήτων στις δασικές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, ορισμός των επίσημων υπαλλήλων δασικών φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών των δασικών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου και καθορισμός διαδικασιών για τη διενέργεια των επίσημων φυτοϋγειονομικών ελέγχων και άλλων επίσημων δραστηριοτήτων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2017 (L 095 και διορθωτικό L 137), που διεξάγονται για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία.
10. **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2095 της Επιτροπής** της 28ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με τη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής, της εγκατάστασης και της εξάπλωσης στο έδαφος της Ένωσης του *Anoplophora chinensis* (Forster) και για την κατάργηση της απόφασης 2012/138/ΕΕ.
11. **Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/893 της Επιτροπής** της 9ης Ιουνίου 2015 σχετικά με έκτακτα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky).

12. Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2024/288 της Επιτροπής της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με τη συχνότητα των ελέγχων στα ξύλινα μέσα συσκευασίας που μεταφέρουν, προστατεύουν ή υποστηρίζουν ορισμένα εμπορεύματα από ορισμένες τρίτες χώρες

3. Διεθνή Πρότυπα Φυτοϋγειονομικών Μέτρων – ISPMs της Διεθνούς Σύμβασης για την Προστασία των Φυτών (IPPC/FAO) και Πρότυπα του Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού Οργανισμού Προστασίας Φυτών (EPPO).

ISPM No.4	Απαιτήσεις για τη δημιουργία περιοχών απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς.
ISPM No.5	Γλωσσάριο φυτοϋγειονομικών όρων
ISPM No.6	Κατευθυντήριες γραμμές για την δημιουργία προγραμμάτων επισκοπήσεων για επιβλαβείς οργανισμούς.
ISPM No.7	Σύστημα Φυτοϋγειονομικής Πιστοποίησης Εξαγωγών
ISPM No.8	Προσδιορισμός της κατάστασης (pest status) ενός επιβλαβούς οργανισμού σε μια περιοχή
ISPM No.9	Κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση προγραμμάτων εξάλειψη επιβλαβών οργανισμών σε μία περιοχή.
ISPM No.10	Απαιτήσεις για τη δημιουργία τόπων ή χώρων παραγωγής απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς.
ISPM No.13	Κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοποίηση της λήψης φυτοϋγειονομικών μέτρων σε περιπτώσεις μη συμμορφώσεων καθώς και για την λήψη μέτρων έκτακτης ανάγκης
ISPM No.14	Εφαρμογή συστημάτων μετριάσμου του φυτοϋγειονομικού κινδύνου για τη διαχείριση κινδύνων από επιβλαβείς οργανισμούς.
ISPM No.15	Ρύθμιση των ξύλινων μέσων συσκευασίας που χρησιμοποιούνται στο διεθνές εμπόριο.
ISPM No.17	Διαδικασίες γνωστοποίησης επιβλαβών οργανισμών.
ISPM No.23	Κατευθυντήριες γραμμές φυτοϋγειονομικής επιθεώρησης φυτών, φυτικών προϊόντων και λοιπών ρυθμιζόμενων αντικειμένων.

ISPM No.27	Διαγνωστικά πρωτόκολλα ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών.
ISPM No.31	Μεθοδολογίες για τη δειγματοληψία αποστολών φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων.
PM3/076(2)	Trees of <i>Malus</i> , <i>Pyrus</i> , <i>Cydonia</i> and <i>Prunus spp.</i> – inspection of places of production (EPPO).
PM3/079(1)	Consignment inspection for <i>Anoplophora chinensis</i> and <i>Anoplophora glabripennis</i>
PM3/095(1)	Inspection of places of production – Citrus plants for planting
PM7/149(1)	<i>Anoplophora glabripennis</i> and <i>Anoplophora chinensis</i> + erratum + corrigendum (EPPO)
PM9/016(1)	<i>Anoplophora chinensis</i> : procedures for official control + addendum (EPPO)

4. Πληροφορίες για τους επιβλαβείς οργανισμούς *Anoplophora chinensis* & *A. glabripennis*

4.1 Ταξινόμηση

Επιστημονική ονομασία: *Anoplophora chinensis* (Forster)

Βασίλειο: Animalia,

Φύλο: Arthropoda,

Υποφύλο: Hexapoda,

Κλάση: Insecta,

Τάξη: Coleoptera,

Οικογένεια: Cerambycidae,

Γένος: *Anoplophora*,

Είδος: *chinensis*

Κωδικός EPPO: ANOLCN

Κοινό όνομα: citrus long-horned beetle

Επιστημονική ονομασία: *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)

Βασίλειο: Animalia,

Φύλο: Arthropoda,

Υποφύλο: Hexapoda,

Κλάση: Insecta,

Τάξη: Coleoptera,

Οικογένεια: Cerambycidae,

Γένος: *Anoplophora*,

Είδος: *glabripennis*

Κωδικός EPPO: ANOLGL

Κοινό όνομα: Asian long-horned beetle

4.2. Ξενιστές

Σύμφωνα με τον **Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2095**, φυτά ξενιστές του *Anoplophora chinensis* αποτελούν τα φυτά προς φύτευση, με στέλεχος ή ριζικό λαιμό διαμέτρου 1 cm ή μεγαλύτερης στο πιο χονδρό τους σημείο, των ειδών *Acer spp.*, *Aesculus hippocastanum*, *Alnus spp.*, *Betula spp.*, *Carpinus spp.*, *Chaenomeles spp.*, *Citrus spp.*, *Cornus spp.*, *Corylus spp.*, *Cotoneaster spp.*, *Crataegus spp.*, *Cryptomeria spp.*, *Fagus spp.*, *Ficus spp.*, *Hibiscus spp.*, *Lagerstroemia spp.*, *Malus spp.*, *Melia spp.*, *Morus spp.*, *Ostrya spp.*, *Parrotia spp.*, *Photinia spp.*, *Platanus spp.*, *Populus spp.*, *Prunus laurocerasus*, *Pyrus spp.*, *Rosa spp.*, *Salix spp.*, *Ulmus spp.* και *Vaccinium corymbosum*.

Σύμφωνα με την **Απόφαση 2015/893/ΕΕ**, φυτά ξενιστές του *Anoplophora glabripennis* αποτελούν τα φυτά προς φύτευση των ειδών *Acer spp.*, *Aesculus spp.*, *Albizia spp.*, *Alnus spp.*, *Betula spp.*, *Buddleja spp.*, *Carpinus spp.*, *Celtis spp.*, *Cercidiphyllum spp.*, *Corylus spp.*, *Elaeagnus spp.*, *Fagus spp.*, *Fraxinus spp.*, *Hibiscus spp.*, *Koelreuteria spp.*, *Malus spp.*, *Melia spp.*, *Morus spp.*, *Platanus spp.*, *Populus spp.*, *Prunus spp.*, *Pyrus spp.*, *Quercus rubra*, *Robinia spp.*, *Salix spp.*, *Sophora spp.*, *Sorbus spp.*, *Tilia spp.* και *Ulmus spp.*

4.3. Γεωγραφική κατανομή

Στο γένος *Anoplophora* (Τάξη: Coleoptera, Οικογένεια: Cerambycidae) περιλαμβάνονται κυρίως δύο είδη τα οποία ταξινομούνται ως επιβλαβείς οργανισμοί καραντίνας και τα οποία προκαλούν σοβαρές ζημιές σε ευρύ φάσμα φυτικών ξενιστών, το *Anoplophora chinensis* και το *Anoplophora glabripennis*. Τα είδη αυτά είναι ευρύτερα γνωστά ως το «μακρόκερο σκαθάρι των εσπεριδοειδών» (*citrus longhorned beetle*) και το «μακρόκερο ασιατικό σκαθάρι» (*Asian longhorned beetle*), αντίστοιχα.

Το *Anoplophora chinensis* (Forster) είναι ενδημικό είδος της Κίνας και της Κορέας, όπου θεωρείται μείζονος σημασίας εντομολογικός εχθρός των εσπεριδοειδών. Στην Ανατολική Ασία έχει επίσης εισαχθεί στην Ιαπωνία, στη Μιανμάρ και στην Ταϊβάν, ενώ στην Αμερικανική ήπειρο έχει καταγραφεί σε περιοχές των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, όπως η Χαβάη και η Πολιτεία της Ουάσιγκτον.

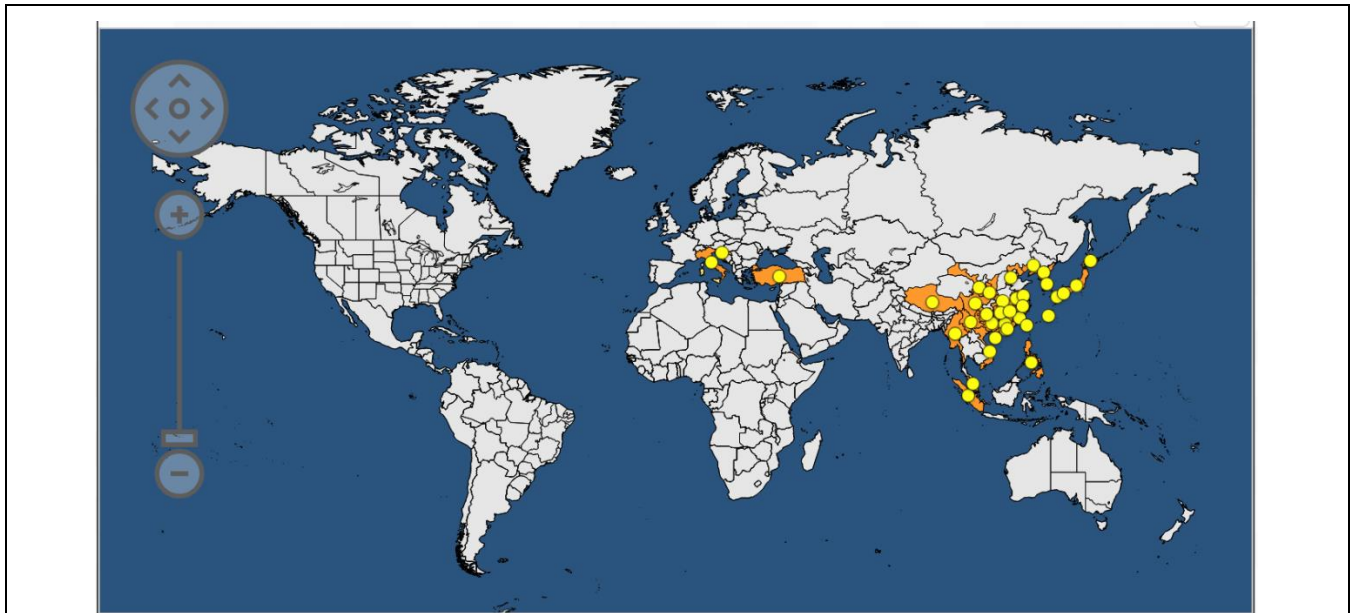
Στην ευρωπαϊκή ήπειρο, το είδος καταγράφηκε για πρώτη φορά στην περιφέρεια της Λομβαρδίας στην Ιταλία το έτος 2000, ενώ ακολούθησαν ανιχνεύσεις στη Γαλλία (2003), στην Ολλανδία (2004) και στην Κροατία (2007) (Εικόνα 1).

Μετά τον εντοπισμό των αρχικών εστιών του οργανισμού σε διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και πλήθους απορρίψεων σε φορτία φυτών προς φύτευση του γένους *Acer* προερχόμενα από τρίτες χώρες (ιδίως από την Κίνα), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη θέσπιση προσωρινών έκτακτων φυτοϋγειονομικών μέτρων για την αποτροπή εισόδου και περαιτέρω διασποράς του *Anoplophora chinensis* εντός της Ένωσης, μέσω της Απόφασης 2008/840/ΕΚ. Η εν λόγω Απόφαση προέβλεπε συγκεκριμένες φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις για την εισαγωγή φυτών-ξενιστών του οργανισμού από τρίτες χώρες στην ΕΕ. Παρά την εφαρμογή των μέτρων,

συνέχισαν να εμφανίζονται νέες εστίες προσβολής, γεγονός που οδήγησε στην υιοθέτηση αυστηρότερων ρυθμίσεων με την Απόφαση 2012/138/ΕΕ στις αρχές του 2012. Η νέα αυτή Απόφαση στόχευε ειδικά στην Κίνα ως χώρα προέλευσης υψηλού κινδύνου, και επέκτεινε τον κατάλογο των ευπαθών φυτικών ειδών. Κατόπιν της εμφάνισης νέων επιβεβαιωμένων εστιών σε περισσότερα κράτη μέλη, και αξιοποιώντας την εμπειρία από την εφαρμογή της Απόφασης 2012/138/ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στη σύνταξη και υιοθέτηση νέου Κανονισμού (του Εκτελεστικού Κανονισμού 2022/2095), ο οποίος περιλαμβάνει πιο εξειδικευμένες διατάξεις σχετικά με την επιτήρηση και την καταπολέμηση του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

Επί του παρόντος, εστίες του οργανισμού βρίσκονται υπό καθεστώς εκρίζωσης στις εξής περιοχές:

- Στην Ιταλία (έξι [6] οριοθετημένες ζώνες στην περιφέρεια της Λομβαρδίας και μία [1] στην περιφέρεια της Τοσκάνης),
- Στην Κροατία (μία [1] οριοθετημένη ζώνη στην κομητεία Zadar και μία [1] στην κομητεία Zagreb),
- Στη Γαλλία (μία [1] οριοθετημένη ζώνη στη Νέα Ακουιτανία, περιοχή του Μπορντό).

Εικόνα 1: Γεωγραφική κατανομή του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora chinensis* (Πηγή: EPPO).

Το μακρυκέρατο ασιατικό σκαθάρι (*Anoplophora glabripennis* (Motschulsky)) είναι ένα ξυλοφάγο έντομο, ενδημικό στην Ασία, κυρίως στην Κίνα και στην Κορέα. Το είδος περιλαμβάνεται στον **Κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031** ως επιβλαβής οργανισμός καραντίνας για την Ένωση.

Το *A. glabripennis* απαντάται ευρέως στην επικράτεια της Κίνας, όπου αποτελεί σημαντική φυτοϋγειονομική απειλή για πολλά φυλλοβόλα δένδρα.

Κατά την τελευταία δεκαετία, η εντατικοποίηση των εμπορικών ροών, κυρίως μεταξύ της Κίνας και των δυτικών χωρών, έχει οδηγήσει σε πολλαπλές **τυχαίες εισαγωγές** του *A. glabripennis* στη Βόρεια Αμερική και στην Ευρώπη. Η κύρια οδός εισόδου αφορά τη χρήση **μη επαρκώς επεξεργασμένων ξύλινων μέσων συσκευασίας** (WPM – wood packaging material), τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων, ιδίως δομικών υλικών.

Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την **Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2018/1137**, η οποία καθορίζει συγκεκριμένους **φυτοϋγειονομικούς ελέγχους και μέτρα** σχετικά με τα ξύλινα μέσα συσκευασίας που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων προέλευσης Κίνας. Στο εν λόγω νομικό κείμενο προσδιορίζονται τα είδη των εμπορευμάτων που υπόκεινται σε έλεγχο, καθώς και τα αντίστοιχα ποσοστά επιθεωρήσεων που πρέπει να διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές. Η εκτελεστική Απόφαση αντικαταστάθηκε από τον **Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/127** διότι είχε επέλθει η λήξη της στις 30 Ιουνίου 2020 και ο κίνδυνος εισαγωγής ζώντων επιβλαβών οργανισμών με τα ξύλινα μέσα συσκευασίας τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά ορισμένων εμπορευμάτων από την Κίνα εξακολουθούσε να υπάρχει. Σε ισχύει βρίσκεται ο **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2024/288** ο οποίος αντικατέστησε τον Εκτ. Κανονισμό 2021/127.

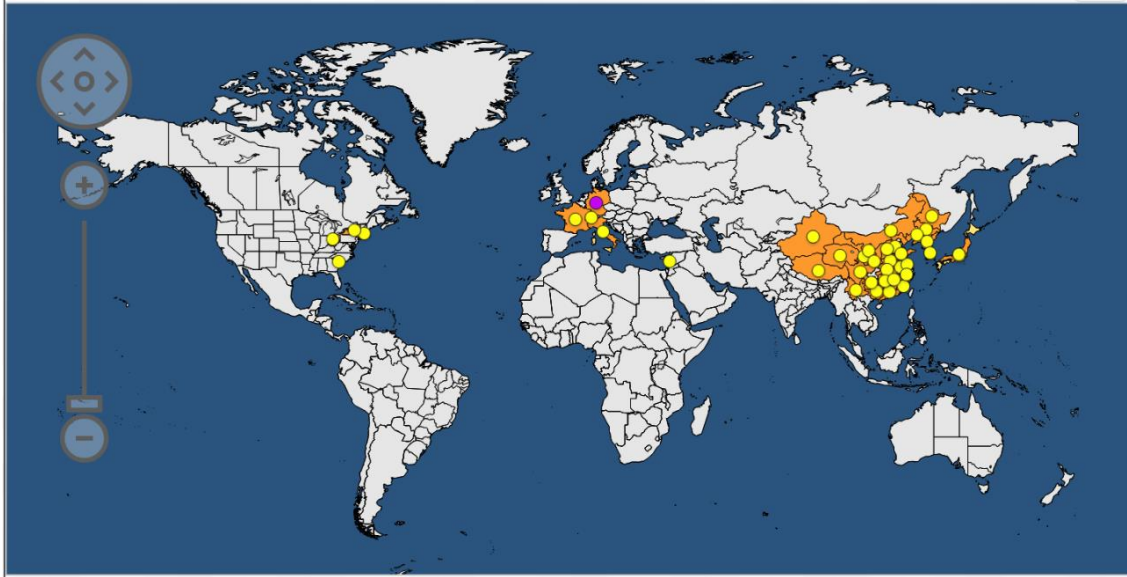
Παρά τα θεσπισμένα μέτρα, εξακολούθησαν να παρατηρούνται νέες **εστίες και απορρίψεις (interceptions)** του επιβλαβούς οργανισμού σε ευρωπαϊκό έδαφος, μεταξύ άλλων στη **Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο** (Εικόνα 2).

Για τον λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την **Εκτελεστική Απόφαση 2015/893/ΕΕ**, με σκοπό την αποτροπή της **εισαγωγής και εξάπλωσης** του οργανισμού εντός της Ένωσης.

Λόγω της **μορφολογικής και βιολογικής ομοιότητας** μεταξύ των *A. glabripennis* και *A. chinensis*, τα μέτρα που προβλέπονται είναι αντίστοιχα με εκείνα που θεσπίστηκαν στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2095, **με την εξαίρεση ότι για το είδος *Anoplophora glabripennis* απαιτείται η πρόβλεψη πρόσθετων απαιτήσεων για το ξύλο και τα ξύλινα υλικά συσκευασίας**, δεδομένου ότι το έντομο δύναται να προσβάλει τα φυτικά μέρη από τα οποία παράγεται το εν λόγω υλικό. Συνεπώς, πιστή ξυλεία που προέρχεται από προσβεβλημένες περιοχές ενδέχεται να περιέχει προνύμφες του οργανισμού.

Επί του παρόντος, εστίες του οργανισμού βρίσκονται υπό καθεστώς εκρίζωσης στις ακόλουθες περιοχές:

- **Ιταλία:**
  - 2 οριοθετημένες ζώνες στην περιφέρεια **Πιεμόντε**,
  - 5 ζώνες στην **Λομβαρδία**,
  - 8 ζώνες στην περιφέρεια **Μάρκε**.
- **Γαλλία:**
  - 2 οριοθετημένες ζώνες υπό καθεστώς **περιορισμού (containment)**, στις περιοχές **Κουιάδα του Λίγηρα** και **Ροδανός-Άλπεις**.
- **Γερμανία:**
  - 2 ζώνες στο **ομόσπονδο κρατίδιο της Βαυαρίας**,
  - 1 ζώνη στην περιοχή της **Άνω Σαξονίας (Sachsen-Anhalt ή Sachsen, ανάλογα με την απόδοση)**.
- **Ελβετία:**
  - 1 οριοθετημένη ζώνη στην περιοχή της **Λουκέρνης**.

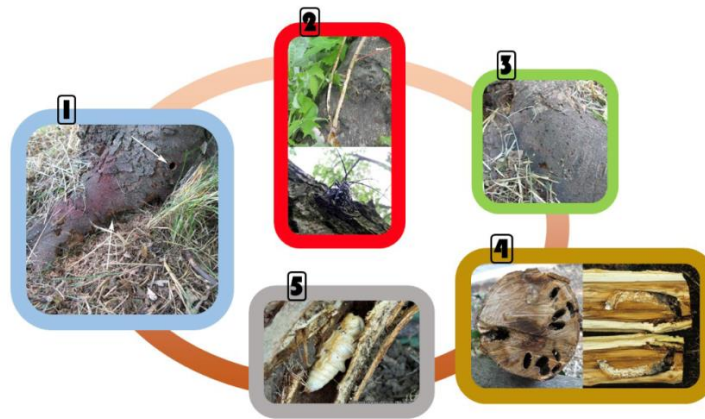

Εικόνα 2: Γεωγραφική κατανομή του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora glabripennis* (Πηγή: ΕΡΡΟ).

4.4. Βιολογία

Η ικανότητα φυσικής διασποράς των εντόμων είναι γενικά περιορισμένη, καθώς η πλειονότητα των ενήλικων παραμένει κοντά στο δέντρο από το οποίο προήλθαν και μετακινούνται μόνο σε μικρές αποστάσεις (έως 50 μέτρα από το δέντρο εξόδου). Ωστόσο, ένα μικρό ποσοστό ενηλίκων μπορεί να μεταναστεύσει σε μεγαλύτερες αποστάσεις και σε εξαιρετικές περιπτώσεις να διανύσει συνολικά πάνω από 2 km με πτήση.

Anoplophora chinensis: Στις τροπικές και υποτροπικές περιοχές παρατηρείται μία γενεά ετησίως, ωστόσο ο βιολογικός κύκλος μπορεί να διαρκέσει περιστασιακά έως και δύο έτη, ανάλογα με τις κλιματικές και διατροφικές συνθήκες. Τα ενήλικα ζουν περίπου από ένα έως τρεις μήνες, από τον Μάιο έως τον Αύγουστο. Τρέφονται με φύλλα, μίσχους και νεαρό φλοιό διαφόρων δέντρων. Η ωοτοκία ξεκινά μία εβδομάδα μετά τη σύζευξη. Τα αυγά εναποτίθενται μεμονωμένα κάτω από τον φλοιό του κορμού, από την επιφάνεια του εδάφους έως περίπου 60 cm ύψος. Οι προνύμφες διανοίγουν στοές στα κλαδιά και στον κορμό, ακριβώς κάτω από τον φλοιό, και διεισδύουν στο ξύλο στα κατώτερα τμήματα του κορμού και στις ρίζες. Κατά τη διάρκεια της διατροφής τους, αποβάλλονται μεγάλες ποσότητες αποχωρημάτων μέσω οπών στον φλοιό. Οι προνύμφες παραμένουν για αρκετούς μήνες χωρίς να τραφούν, πριν τη φάση της νύμφωσης. Η νύμφωση λαμβάνει χώρα εντός του ξύλου, συχνά στο ανώτερο τμήμα της περιοχής που είχε προσβληθεί κατά τη διάρκεια της προνυμφικής διατροφής. Τέσσερις έως οκτώ ημέρες μετά την εκκόλαψη, τα ενήλικα άτομα εξέρχονται μέσω οπών εξόδου διαμέτρου περίπου 10–20 mm, περίπου 25 cm πάνω από το σημείο της ωοτοκίας. Τα ενήλικα άτομα ζουν περίπου 1 έως 3 μήνες, συνήθως από τον Μάιο έως τον Αύγουστο. Το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου ζωής εξελίσσεται στο υπόγειο τμήμα του φυτού, στις ρίζες (Εικόνα 3).

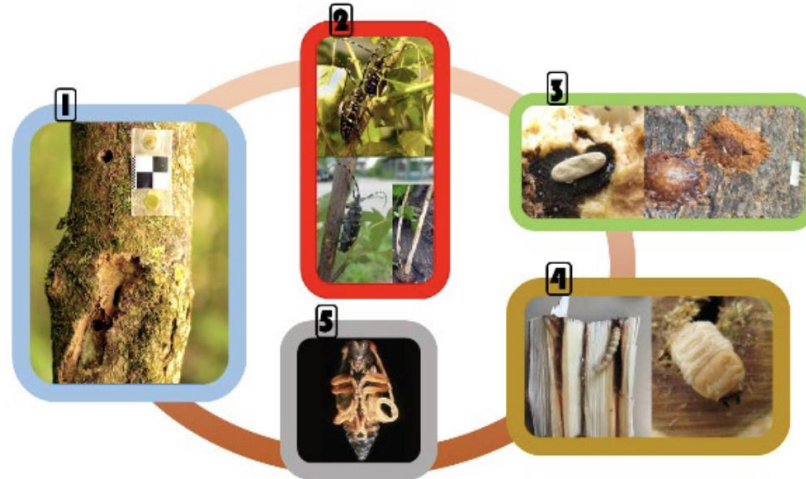

Εικόνα 3: Βιολογικός κύκλος του *Anoplophora chinensis*.

- (1) Από το καλοκαίρι έως τα μέσα του φθινοπώρου, τα ενήλικα άτομα εξέρχονται από προσβεβλημένα δένδρα,
- (2) Ακολουθεί η φάση ωρίμανσης, κατά την οποία τα σκαθάρια τρέφονται με φύλλα και νεαρούς βλαστούς, προτού πραγματοποιηθεί η σύζευξη,
- (3) Μετά τη σύζευξη, από τα τέλη του καλοκαιριού έως τα μέσα του φθινοπώρου, τα θηλυκά τοποθετούν τα αυγά τους (με δυνατότητα ωοτοκίας άνω των 100 αυγών) κάτω από τον φλοιό των φυτών ξενιστών,
- (4) Οι προνύμφες πρώτου σταδίου εκκολάπτονται 2–3 εβδομάδες μετά την ωοτοκία. Ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες και τη διαθεσιμότητα τροφής, η προνυμφική ανάπτυξη διαρκεί 1 έως 2 έτη,
- (5) Κατά τη διάρκεια του χειμώνα του επόμενου ή του μεθεπόμενου έτους, οι προνύμφες νυμφώνονται εντός θαλάμων νύμφωσης στο εσωτερικό του ξύλου (Πηγή: EFSA).

***Anoplophora glabripennis*:** Ο αριθμός των γενεών ανά έτος διαφέρει ανάλογα με την περιοχή και τις κλιματικές συνθήκες, κυμαινόμενος από μία έως δύο ή και περισσότερες γενεές ετησίως. Τα ενήλικα εμφανίζονται από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο και ζουν περίπου ένα μήνα, με την περίοδο μέγιστης δραστηριότητάς τους να εντοπίζεται στα τέλη Ιουνίου με αρχές Ιουλίου. Παραμένουν συνήθως στο δέντρο από το οποίο εκκολάφθηκαν ή σε μικρές αποστάσεις σε γειτονικά δέντρα, όπου τρέφονται με φύλλα, μίσχους ή νεαρό φλοιό, προκαλώντας σημαντικές ζημιές. Η ωοτοκία αρχίζει μία εβδομάδα μετά τη σύζευξη. Τα αυγά εναποτίθενται μεμονωμένα κάτω από τον φλοιό ή σε κλαδιά διαμέτρου άνω των 5 cm, εντός οπών, που δημιουργούνται από τα θηλυκά καθώς προετοιμάζονται για την ωοτοκία. Τα αυγά εκκολάπτονται έπειτα από περίπου δύο εβδομάδες. Οι προνύμφες τρέφονται στον καμβιακό ιστό του φλοιού των κλαδιών και του κορμού και στη συνέχεια διεισδύουν στους ξυλώδεις ιστούς. Η νύμφωση πραγματοποιείται σε θαλάμους μέσα στον κορμό, συνοδευόμενη από την παρουσία χαρακτηριστικών ροκανιδιών που τοποθετούνται εντός του θαλάμου. Τα ενήλικα εξέρχονται από κυκλικές οπές διαμέτρου περίπου 10 mm, οι οποίες βρίσκονται πάνω από τα σημεία ωοτοκίας.

Τα περισσότερα συμπτώματα της προσβολής εντοπίζονται στο ανώτερο τμήμα του δέντρου, από περίπου 1,5 m πάνω από το έδαφος έως το κέντρο της κόμης, αλλά μπορούν επίσης να εμφανιστούν και σε φρέσκους κομμένους κορμούς (Εικόνα 4).

Εικόνα 4: Βιολογικός κύκλος του *Anoplophora glabripennis*,

(1) Από το καλοκαίρι έως τα μέσα του φθινοπώρου, τα ενήλικα άτομα εξέρχονται από προσβεβλημένα δένδρα,

(2) Τα σκαθάρια τρέφονται με φύλλα και νεαρούς βλαστούς των φυτών ξενιστών,

(3) Μετά τη σύζευξη, από τα τέλη του καλοκαιριού έως τα μέσα του φθινοπώρου, τα θηλυκά αποθέτουν 20 έως 50 αυγά κάτω από τον φλοιό των φυτών-ξενιστών,

(4) Οι προνύμφες πρώτου σταδίου εκκολάπτονται 2–3 εβδομάδες μετά την ωτοκία. Ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες και τη διαθεσιμότητα τροφής, η προνυμφική ανάπτυξη διαρκεί 1 έως 3 έτη. Κατά την περίοδο αυτή, οι προνύμφες διανοίγουν ανηφορικές στοές εντός του σομφού ξύλου (*heartwood*),

(5) Κατά τη διάρκεια του χειμώνα του επόμενου ή του μεθεπόμενου έτους, οι προνύμφες νυμφώνονται εντός ειδικών θαλάμων νύμφωσης (Πηγή: EFSA).

4.5. Μορφολογικά Χαρακτηριστικά των εντόμων

Τα μορφολογικά χαρακτηριστικά των δύο ειδών είναι σε μεγάλο βαθμό παρεμφερή.

Αβγά (και στα δύο είδη): Περίπου 5mm, επιμήκη, ημικυλινδρικά, τα οποία λεπταίνουν και στα δύο άκρα. Το χρώμα τους είναι κρεμ-λευκό αλλά όσο πλησιάζουν προς την εκκόλαψη σταδιακά μετατρέπεται σε κίτρινο-καφέ.

Προνύμφη (και στα δύο είδη): Η προνύμφη είναι άποδη και φτάνει τα 50 mm μήκος σε πλήρη ανάπτυξη. Είναι κρεμ-λευκή σε χρωματισμό με κάποιες κίτρινες χιτινισμένες περιοχές στον προθώρακα. Το κεφάλι είναι καφέ, μετρίως συμπιεσμένο, με παράλληλες πλευρές και περίπου όσο το μισό του πλάτους του προθώρακα.

Ενήλικα: Σχήμα τυπικό των Cerambycidae με μήκος από 25 mm (αρσενικό) έως 35 mm (θηλυκό). Στο *A. chinensis* οι κεραίες είναι 1.7-2 φορές το μήκος του σώματος στο αρσενικό και 1.2 φορές το μήκος του σώματος στο θηλυκό. Στο *A. glabripennis* 2.5 και 1.3 φορές το μήκος του σώματος στο αρσενικό και το θηλυκό, αντίστοιχα. Το χρώμα τους είναι μαύρο με πολλές λευκές κηλίδες με τρίχες στα έλυτρα. Στο *A. glabripennis* φέρει περίπου είκοσι (20) κηλίδες ενώ στο *A. chinensis* είναι συνήθως λιγότερες. Το πρόνωτο έχει μια προεξέχουσα ακραία απόφυση και στις δύο πλευρές. Μπορεί να έχει δύο μπλε-λευκές κηλίδες με τρίχες σε κάθε πλευρά του προνώτου ή να είναι εντελώς μαύρο. Το αρσενικό έχει έλυτρα που στενεύουν στο άκρο. Οι πλευρές των ελύτρων του θηλυκού

είναι παράλληλες και στρογγυλεμένες στο άκρο. Οι αρθρώσεις των κεραιών είναι μαύρες με μπλε - γκρι βάση (Εικόνες 5 και 6).

Εικόνα 5: Στάδια του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora chinensis*
(1) Ακμαίο, (2) αυγό, (3) προνύμφη, (4) νύμφη (Πηγή: ΕΡΡΟ).

Εικόνα 6: Στάδια του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora glabripennis*
(1) Ακμαίο, (2) αυγό, (3) προνύμφη, (4) νύμφη, (Πηγή: ΕΡΡΟ).

4.6. Συμπτώματα προσβολής

4.6.1 Συμπτώματα και ζημιά από *Anoplophora chinensis*

Οι σοβαρότερες ζημιές προκαλούνται από τις προνύμφες, οι οποίες με τις ισχυρές τους γνάθους διανοίγουν ελικοειδείς στοές που διεισδύουν στο εσωτερικό του ξύλου (Εικόνα 7). Τα νεαρά δέντρα πλήττονται συνήθως περισσότερο σε σύγκριση με τα παλαιότερα και με μεγαλύτερη διάμετρο.

Για την αναγνώριση του οργανισμού, πέρα από την άμεση παρατήρηση του εντόμου, είναι σημαντικό να δοθεί προσοχή:

- Στα οπές εξόδου των ενηλίκων, διαμέτρου 6 έως 10 mm,
- Στις μικρές συσσωρεύσεις ροκανιδιών στη βάση του δέντρου ή στις επιφανειακές ρίζες (Εικόνα 8).

Λόγω των δυσκολιών που παρουσιάζει η οπτική επιθεώρηση του οργανισμού, κρίνεται αναγκαία η καταστροφική δειγματοληψία ξυλώδους υλικού στο επίπεδο του εδάφους.

Εικόνα 7: Στοές στο ξύλο λόγω δραστηριότητας του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora chinensis* (Πηγή: ΕΡΡΟ).

Εικόνα 8: Οπές εξόδου σε επιφανειακές ρίζες λόγω δραστηριότητας του επιβλαβούς οργανισμού *Anoplophora chinensis* (Πηγή: ΕΡΡΟ).

4.6.2. Συμπτώματα και ζημιά από *Anoplophora glabripennis*

Οι τυπικές ζημιές από το *A. glabripennis* περιλαμβάνουν:

- Περιοχές ωστοκίας με μορφή στοών,
- Οπές εξόδου σε κλαδιά και κατά μήκος του κορμού, συχνά με παρουσία εκκρίματος σάκχαρης (exudate),
- Παρουσία αποχωρημάτων και ροκανιδιών πάνω στα κλαδιά, στις ενώσεις των κλάδων (Εικόνα 9) και στο έδαφος γύρω από τη βάση των προσβεβλημένων δέντρων.

Επιπλέον παρατηρούνται:

- Κούφιος φλοιός και προνυμφικές στοές σε κλαδιά και κορμό,
- Σημάδια διατροφής των ενηλίκων σε κλαδιά και μίσχους (Εικόνα 10),
- Ξήρανση και νέκρωση κλάδων.

Τα περισσότερα σημεία και συμπτώματα εμφανίζονται από περίπου 1,5 m πάνω από το έδαφος έως το κέντρο της κόμης. Σε σύγκριση, η ζημιά από *A. chinensis* εντοπίζεται κυρίως στη βάση των κορμών και σε ρίζες που είναι ορατές στην επιφάνεια του εδάφους.

Εικόνα 9: Αποχωρήματα σε κλαδιά λόγω της δραστηριότητας του *Anoplophora glabripennis* (Πηγή: EPPO).

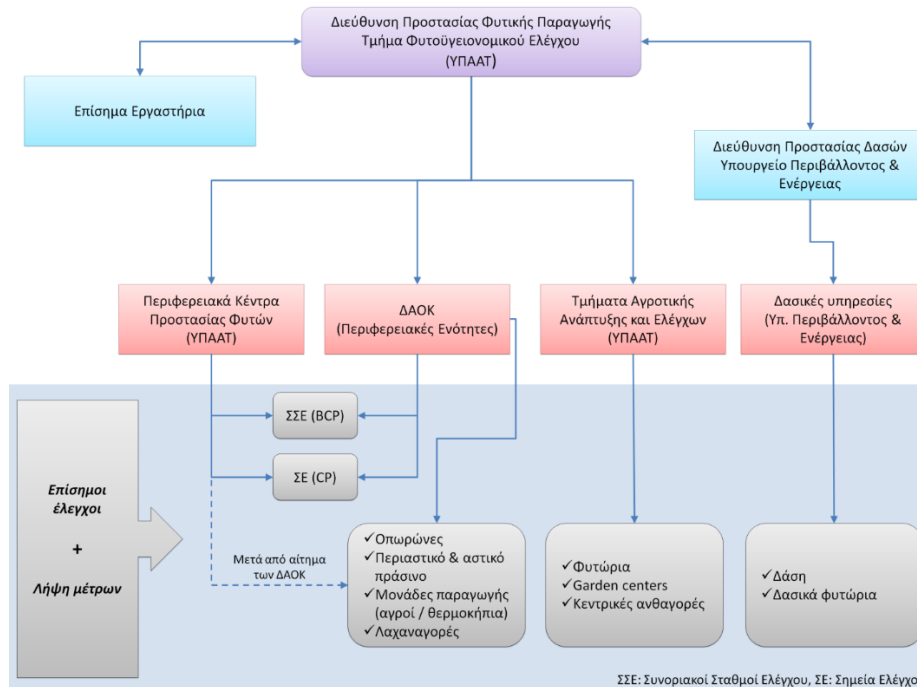

Εικόνα 10: Ζημιές σε κλαδίσκους από τροφική δραστηριότητα ακμαίου του *Anoplophora glabripennis* (Πηγή: EPPO).

4.7. Τρόποι μετακίνησης και διασποράς

Τα ενήλικα πετούν με ευκολία, όπως και άλλα Cerambycidae. Στο διεθνές εμπόριο το *Anoplophora spp.* είναι πιο πιθανό να μεταφερθεί με την μορφή αβγών, προνυμφών ή νυμφών σε ξυλώδες φυτικό υλικό, συμπεριλαμβανομένων των φυτών bonsai και ξύλινα μέσα συσκευασίας (*A. glabripennis*). Τα άτομα (προνύμφες και ενήλικα) εισήχθησαν σε Γερμανία και Κάτω Χώρες σε φυτά bonsai των *Acer buergeranum*, *A. palmatum*, *Celastrus spp.*, *Cydonia sinensis*, *Malus micromalus* και *Sageretia spp.* από Κίνα και Ιαπωνία και έχουν βρεθεί σε μη θερμαινόμενα θερμοκήπια και ακόμη και σε εξωτερικούς χώρους, προκαλώντας ζημιές σε δένδρα και θάμνους το καλοκαίρι.

5. Ρόλοι και αρμοδιότητες φορέων

Διάγραμμα 1. Οργανωτική δομή και αρμοδιότητες

1) Η κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου):

- i. Καταρτίζει τα σχέδια έκτακτης ανάγκης και τα σχέδια δράσης των άρθρων 25 και 27 αντίστοιχα του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, για τους επιβλαβείς οργανισμούς προτεραιότητας στην επικράτεια, τα οποία εγκρίνονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- ii. Συντονίζει την εφαρμογή τους σε συνεργασία με τις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές ή εφόσον απαιτείται σε συνεργασία με άλλα Κράτη μέλη .
- iii. Ενημερώνει την Επιτροπή, τα Κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες για την παρουσία επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας.
- iv. Συντονίζει τις δράσεις επικοινωνίας (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, διαδίκτυο, κτλ) σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

2) Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠ&ΦΕ του ΥΠΑΑΤ):

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους, σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 64 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 στους Συνοριακούς Σταθμούς Ελέγχου (ΣΣΕ) και στα Σημεία Ελέγχου (ΣΕ).
  - ✓ Χρησιμοποιούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που απαιτούνται για την διενέργεια των επισήμων ελέγχων, μέσω του IMSOC.
  - ✓ Λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 55, 65 έως 72, 137 και 138 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και στο παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, όταν υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης ή όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία
    - ο Ειδικότερα, σε περίπτωση υποψίας ή επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της πιθανότητας διαφυγής του οργανισμού και επιπλέον ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
- ii. Εφόσον ζητηθεί, μετά από έγγραφο αίτημα των ΔΑΟΚ των οικείων ΠΕ και τη σύμφωνη γνώμη της κεντρικής αρμόδιας αρχής, οι Επίσημοι Υπάλληλοι Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών (ΕΥΦΥ) που υπηρετούν στα ΠΚΠΦΠ&ΦΕ μπορούν να ασκούν τα καθήκοντα των ΕΥΦΥ που υπηρετούν στα Τμήματα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου των ΔΑΟΚ των ΠΕ.

3) Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων):

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους, σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 64 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 στους Συνοριακούς Σταθμούς Ελέγχου (ΣΣΕ) και στα Σημεία Ελέγχου (ΣΕ), στους συνοριακούς σταθμούς φυτοϋγειονομικού ελέγχου του μέρους Α' του παραρτήματος του Π.Δ. 37/2021, εκτός από τους συνοριακούς σταθμούς φυτοϋγειονομικού ελέγχου των ΠΕ Αργολίδος, Αχαΐας, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας, Μαγνησίας και της Περιφέρειας Αττικής
  - ✓ Χρησιμοποιούν και ανταλλάσσουν πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που απαιτούνται για την διενέργεια των επισήμων ελέγχων, μέσω του IMSOC.
  - ✓ Λαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 55, 65 έως 72, 137 και 138 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 και στο παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, όταν υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης ή όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία
    - ο Ειδικότερα, σε περίπτωση υποψίας ή επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της πιθανότητας διαφυγής του οργανισμού και επιπλέον ενημερώνουν άμεσα (με όλους του δυνατούς τρόπους: τηλεφωνικά, email, TRACES NT) την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
- ii. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους των άρθρων 9, 10 και 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, σύμφωνα με τα άρθρα 11 ως 14 του ίδιου Κανονισμού σε φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα, εκτός από φυτά προς φύτευση. Οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται σε:
  - ✓ Οπωρώνες
  - ✓ Περιαστικό και αστικό πράσινο
  - ✓ Μονάδες παραγωγής (π.χ. αγροί, θερμοκήπια) που δεν αφορούν φυτά προς φύτευση
  - ✓ Λαχαναγορές

- iii. Διενεργούν τις επισκοπήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 22, 24 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.
- iv. Συλλέγουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί από τη μία πλευρά η προέλευση του κρούσματος, και από την άλλη η πιθανή εξάπλωση και διάδοσή του (trace back and forward).
- v. Σε περίπτωση επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας πραγματοποιούν άμεσα επισκόπηση προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής (delimiting survey) από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας. Η μεθοδολογία που ακολουθείται καθώς και ο συντονισμός της διαδικασίας καθορίζεται κάθε φορά από το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.
- vi. Μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey, οριοθετούν χωρίς καθυστέρηση την «οριοθετημένη περιοχή».
- vii. Επιβλέπουν και συντονίζουν τις δράσεις που σχετίζονται, είτε με τον περιορισμό (containment), είτε και την εκρίζωση (eradication) του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας, καθώς και την ασφαλή διαχείριση του προσβεβλημένου υλικού.
- viii. Δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης:
  - ✓ Προληπτικές δράσεις (πριν την ανίχνευση επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας):
    - Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του κοινού (π.χ. εισαγωγείς, παραγωγοί και ενώσεις παραγωγών, φυτωριούχοι, σχετικές επιχειρήσεις, κάτοικοι) με ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες, αρθρογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο, παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, ενημερωτικές ημερίδες για το ευρύ κοινό και εξειδικευμένες για τους επαγγελματίες.
  - ✓ Εφόσον υπάρχει υποψία παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
    - Ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
    - Ενημερώνουν άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους (π.χ. επαγγελματίες, πολίτες) με κάθε πρόσφορο μέσο.
  - ✓ Μετά την επιβεβαίωση της παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
    - Εξασφαλίζουν ότι οποιοδήποτε πρόσωπο έχει υπό την κατοχή του φυτά τα οποία μπορεί να μολυνθούν από το συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία του, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν.
    - Παροχή πληροφόρησης προς τα τοπικά, εθνικά και διεθνή μέσα ενημέρωσης (π.χ. εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικά ειδησεογραφικά sites, κτλ).

4) Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων των Διευθύνσεων Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ (ΤΑΑΕ)

- i. Διενεργούν τους επίσημους ελέγχους των άρθρων 9, 10 και 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625, σύμφωνα με τα άρθρα 11 ως 14 του ίδιου Κανονισμού σε φυτά προς φύτευση. Οι επίσημοι έλεγχοι γίνονται σε:
  - ✓ Φυτώρια
  - ✓ Gardens centers

- ✓ Κεντρικές αναγορές
  - ✓ Στους επαγγελματίες που διακινούν φυτά προς φύτευση μέσω συμβάσεων πωλήσεων εξ' αποστάσεως στην περιοχή ευθύνης τους
- ii. Οι αρμοδιότητές τους περιορίζονται εντός των χώρων που γίνεται η παραγωγή των φυτών προς φύτευση. Πιο συγκεκριμένα, εντός των χώρων αυτών:
- ✓ Διενεργούν τις επισκοπήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 22, 24 και 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, σε φυτά προς φύτευση.
  - ✓ Διενεργούν τον έλεγχο ιχνηλασιμότητας (trace back and forward) προκειμένου να διαπιστωθεί από τη μία πλευρά η προέλευση του κρούσματος, και από την άλλη η πιθανή εξάπλωση και διάδοσή του.
  - ✓ Σε περίπτωση επιβεβαιωμένης παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας η συμμετοχή τους στις επισκοπήσεις προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής (delimiting surveys) από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας περιορίζεται εντός του χώρου των επιχειρήσεων που παράγουν φυτά προς φύτευση. Η μεθοδολογία που ακολουθείται καθώς και ο συντονισμός της διαδικασίας καθορίζεται κάθε φορά από το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.
  - ✓ Επιβλέπουν και συντονίζουν τις δράσεις που σχετίζονται, με την εκρίζωση (eradication) του επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας, καθώς και την ασφαλή διαχείριση του προσβεβλημένου υλικού.
  - ✓ Συντονίζουν και διευκολύνουν το έργο των συνεργείων καταστροφής και ψεκασμού, σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες που έχουν λάβει από την ομάδα διαχείρισης έκτακτης ανάγκης.
  - ✓ Διενεργούν επιθεωρήσεις για την εξακρίβωση της εφαρμογής των φυτοϋγειονομικών μέτρων που πρέπει να λάβουν οι επηρεαζόμενες επιχειρήσεις.
- iii. Δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης:
- ✓ Προληπτικές δράσεις (πριν την ανίχνευση επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας):
    - Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών (π.χ. εισαγωγείς, παραγωγοί και ενώσεις παραγωγών, φυτωριούχοι, σχετικές επιχειρήσεις) με ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες, αρθογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο, παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, ενημερωτικές ημερίδες για το ευρύ κοινό και εξειδικευμένες για τους επαγγελματίες.
  - ✓ Εφόσον υπάρχει υποψία παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
    - Ενημερώνουν άμεσα την κεντρική αρμόδια αρχή (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου).
    - Ενημερώνουν άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες με κάθε πρόσφορο μέσο.
    - Αφού ολοκληρώσουν τις προηγούμενες δύο δράσεις αναμένουν περαιτέρω οδηγίες από την ομάδα διαχείρισης έκτακτης ανάγκης.
  - ✓ Μετά την επιβεβαίωση της παρουσίας επιβλαβούς οργανισμού προτεραιότητας:
    - Εξασφαλίζουν ότι οποιοσδήποτε επαγγελματίας έχει υπό την κατοχή του φυτά προς φύτευση τα οποία μπορεί να μολυνθούν από το συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία του, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν.

- 5) Η Διεύθυνση Προστασίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως αρμόδια αρχή για τον συντονισμό των Δασικών υπηρεσιών (Δασαρχεία και Δ/νσεις Δασών) κατά τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων και των άλλων επίσημων δραστηριοτήτων που διεξάγουν, κατά το λόγο αρμοδιότητάς τους, για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τη φυτοϋγεία, σε δασικά φυτά, δασικά φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα δασικής σημασίας, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο Π.Δ. 37/2021 (Α' 94) και την Κ.Υ.Α 5560/146601/2023 (Β' 3384).

Ειδικά σε ότι αφορά την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στις εγκαταστάσεις επαγγελματιών, άλλων σχετικών φορέων και φυσικών προσώπων, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2147/1952 (Α'155) που προβλέπουν τα εξής:

- «.....1. Πάς εντεταλμένος την εκτέλεσιν των περί φυτοϋγιεινής εποπτείας της γεωργικής παραγωγής διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των εκτελεστικών αυτού διατάξεων δύναται να εισέρχεται ελευθέρως εις οιασδήποτε καλλιέργειας, φυτείας, αποθήκας ή εγκαταστάσεις εις ας έχει λόγους να πιστεύη ότι υπάρχουν εχθροί και ασθένειαι των φυτών ή προς εξακρίβωσιν της υπάρξεως ή μη τοιούτων ή και προς εκτέλεσιν των υπό του παρόντος Νόμου ή των εκτελεστικών αυτού διατάξεων οριζομένων μέτρων και να λαμβάνη δείγματα των ασθενειών και εχθρών των φυτών ως και των υπ'αυτών προσβεβλημένων, μεμολυσμένων ή υπόπτων προσβολής ή μόλυνσεως φυτών, επικαλούμενος εν ανάγκη την συνδρομήν των δημοτικών και αστυνομικών Αρχών, ήτις δέον να παρέχεται απροφασίστως. Του αυτού δικαιώματος απολαμβάνει και το εκ των ως άνω υπαλλήλων εξαρτώμενον προσωπικόν δια την έρευναν ή την εφαρμογήν των σχετικών μέτρων.
2. Οι κατά τα ανωτέρω εντεταλμένοι υπάλληλοι και το εξ αυτών εξαρτώμενον προσωπικόν δύνανται επίσης να εισέρχονται ελευθέρως εις τους σταθμούς σιδηροδρόμων και άλλων μέσων μεταφοράς, επί των ατμοπλοίων, των σιδηροδρομικών ή άλλων οχημάτων μεταφοράς, εντός του κήτους των ατμοπλοίων, δια την εκτέλεσιν της ανατεθειμένης αυτοίς υπηρεσίας μετά συνεννόησιν και παρουσία των αρμοδίων υπηρεσιών.
3. Οι ιδιοκτήται, νομείς ή καλλιεργηταί κάτοχοι, μεταφορείς ή υπηρεσίαι μεταφοράς φυτών, υποχρεούνται να επιτρέπωσιν εις τους κατά τα ανωτέρω υπαλλήλους και το εξ αυτών εξαρτώμενων προσωπικόν να εισέρχωνται και να επισκέπτωνται ελευθέρως τας καλλιέργειας, κήπους, αποθήκας ή καταστήματα, σιδηροδρομικούς σταθμούς ή σταθμούς άλλων μεταφορικών μέσων ως και τα πάσης φύσεως μεταφορικά μέσα και να παρέχωσιν εν γένει εις αυτούς πάσαν διευκόλυνσιν δια την εκτέλεσιν της υπηρεσίας των....»

6. Εκτίμηση κινδύνου

Οι οικονομικές ζημιές οφείλονται κυρίως:

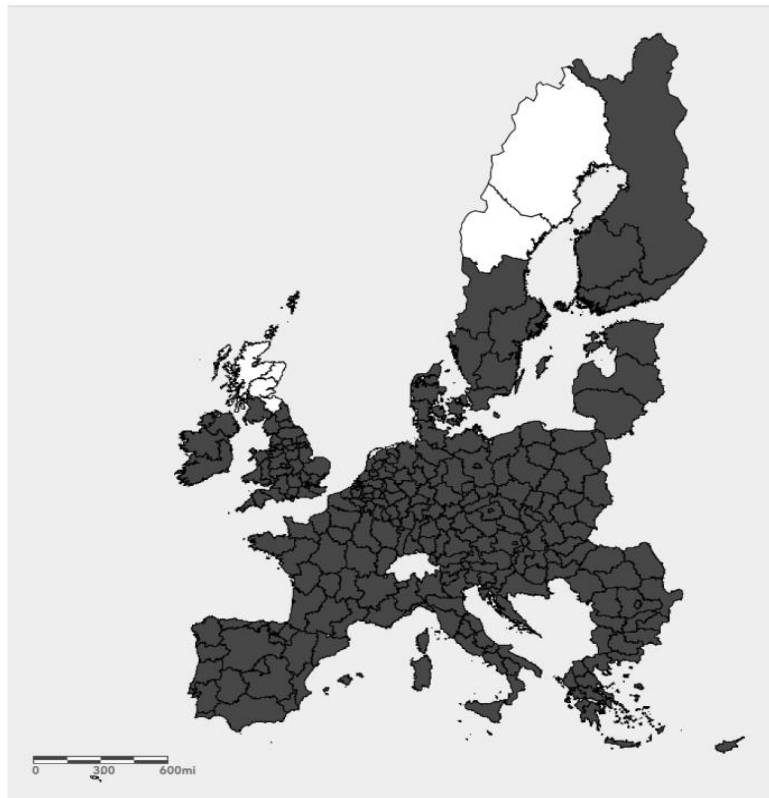
- Αυξημένες δαπάνες καταστροφής προσβεβλημένων δένδρων.
- Στην αυξημένη χρήση εντομοκτόνων, που επιβαρύνει το κόστος παραγωγής και το περιβάλλον.
- Στον αποκλεισμό πρόσβασης σε αγορές που απαιτούν αυστηρά πρότυπα φυτοϋγειονομικής ασφάλειας (για φυτά προς φύτευση).

- Η παρουσία του οργανισμού καθιστά σχεδόν αδύνατη την εμπορική διακίνηση φυτών προς φύτευση χωρίς εφαρμογή αυστηρών μέτρων μεταχείρισης και φυτοϋγειονομικής πιστοποίησης.

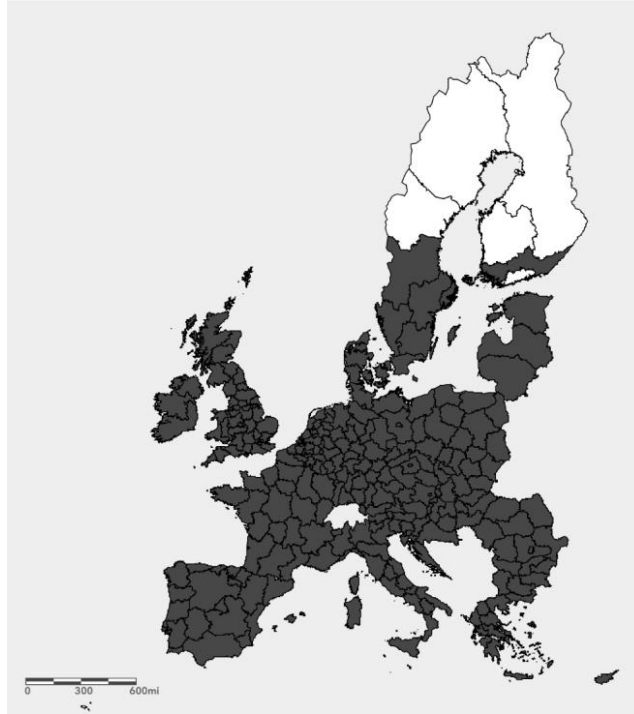
Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: Οι διατροφικές συνήθειες του εντόμου μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τα αστικά τοπία, τη βιοποικιλότητα και τους φυσικούς οικοτόπους. Επιπλέον, η αυξημένη χρήση φυτοφαρμάκων για τον έλεγχο των εντόμων μπορεί να επιβαρύνει το περιβάλλον.

Κοινωνικές επιπτώσεις: Η πιθανότητα εκτεταμένης ζημιάς στις καλλιέργειες και τα τοπία μπορεί να επηρεάσει το εισόδημα των αγροτών και να διαταράξει την αισθητική του περιβάλλοντος.

Εγκατάσταση και Εξάπλωση: Οι οικολογικές – κλιματικές συνθήκες του ευρωπαϊκού χώρου είναι τέτοιες που επιτρέπουν την εγκατάσταση των εντόμων και την εμφάνιση μίας έως τριών γενεών ανά έτος (Εικόνα 11 και 12).

Εικόνα 11: Περιοχές του Ευρωπαϊκού Χώρου στις οποίες μπορεί να εγκατασταθεί το έντομο *Anoplophora chinensis* (Πηγή: EFSA).

Εικόνα 12: Περιοχές του Ευρωπαϊκού Χώρου στις οποίες μπορεί να εγκατασταθεί το έντομο *Anoplophora glabripennis* (Πηγή: EFSA).

7. Προληπτικά μέτρα για την αποφυγή της εισαγωγής και της διασποράς ειδών του γένους

Anoplophora spp.

Ετήσιο Πρόγραμμα επισκοπήσεων της χώρας

Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ, υπό την ιδιότητά της ως Εθνική Αρχή Φυτοϋγείας της Χώρας, σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς σε θέματα Φυτοϋγείας) καταρτίζει το πρόγραμμα επισκόπησης για τα είδη του γένους *Anoplophora spp.*, το οποίο υλοποιείται σε όλη τη χώρα από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Φυτοϋγειονομικού ελέγχου σύμφωνα με τις αρμοδιότητες τους κατά το Π.Δ. 37/2021 (Α' 94).

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η φυτοϋγειονομική επιτήρηση στην εθνική επικράτεια, προκειμένου να προληφθεί η είσοδος και να αποτραπεί η διασπορά του επιβλαβούς οργανισμού σε περιοχές υψηλού κινδύνου εισαγωγής. Αυτό ενδέχεται να είναι καθοριστικό για την επιτυχή εξάλειψη αρχικών πληθυσμών, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, σχετικά με τα μέτρα προστασίας κατά των επιβλαβών οργανισμών των φυτών.

Για την έγκαιρη ανίχνευση του οργανισμού και για σκοπούς παρακολούθησης και εκτίμησης κινδύνου, το πρωτόκολλο επισκόπησης είναι αυστηρό και προβλέπει την υλοποίηση του μέσω έγκαιρων και κατάλληλων επιθεωρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, καθώς πρόκειται για επιβλαβή οργανισμό προτεραιότητας, η επισκόπηση διενεργείται σε ετήσια βάση.

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095 και το Άρθρο 6 της Απόφασης 2015/893/ΕΕ, πρέπει να διεξάγονται ετήσιες επιθεωρήσεις για την παρουσία ή απουσία των ειδών *A. chinensis* και *A. glabripennis*. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να στοχεύουν στις πιθανές οδούς εισαγωγής για βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων.

- **Κύρια οδός εισαγωγής για *A. chinensis*:** Φυτά προοριζόμενα για φύτευση (συμπεριλαμβανομένων bonsai) με διάμετρο βλαστού ή λαιμού ρίζας >1 cm, κυρίως εισαγόμενα από χώρες όπου το είδος είναι παρόν.
- **Τοποθεσίες επιθεώρησης:** φυτώρια παραγωγής και εμπορίας ευαίσθητων ειδών, δημόσιοι κήποι, δασικές εκτάσεις, garden centers, δέντρα δρόμων, εισαγωγείς φυτών από Κίνα κ.ά.
- **Κύρια οδός εισαγωγής για *A. glabripennis*:** Ξύλινα υλικά συσκευασίας (παλέτες, κιβώτια) από φυτά ξενιστές, κυρίως από Κίνα. Ελέγχονται επίσης ξυλουργικές βιομηχανίες, πριονιστήρια και εισαγωγείς. Τα φυτά προς φύτευση φυτών ξενιστών πρέπει επίσης να επιθεωρούνται.

Η σχετική μεθοδολογία που έχει εκπονηθεί από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο είναι διαθέσιμη για χρήση των επισήμων υπαλλήλων φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών (ΕΥΦΥ) στο σύνδεσμο: <https://surveys.bpi.gr/>.

Σε περίπτωση βάσιμης υποψίας παρουσίας του εντόμου, το δείγμα του εντόμου θα πρέπει να διατηρείται ξηρό ή σε 98% αλκοόλη και θα πρέπει να αποστέλλεται για εργαστηριακή ταυτοποίηση στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. Η **ανίχνευση** μπορεί να γίνει οπτικά, αλλά η διάκριση των δύο ειδών απαιτεί εργαστηριακή εξέταση (ιδιαίτερα η πίσω επιφάνεια των ελίτρων των ενήλικων και οι προθωρακικές πλάκες των προνυμφών). Το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο καθορίζει τη μεθοδολογία ταυτοποίησης.

Τα σχετικά δεδομένα για κάθε σημείο επιθεώρησης (τοποθεσία, ξενιστής, ημερομηνίες, οπτική παρατήρηση, τοποθέτηση και παρατήρηση παγίδας, δειγματοληψία, αποτέλεσμα επιθεώρησης στο σημείο) καταγράφονται **στην ηλεκτρονική βάση που έχει αναπτύξει για το σκοπό αυτό το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.**

Είναι ευθύνη του τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ να ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη σχετικά με τις έρευνες που συντονίζει και υλοποιεί, με έμφαση στο αποτέλεσμα αυτών.

8. Επίσημη επιβεβαίωση του περιστατικού - διαδικασίες, ενέργειες και μέτρα.

Όταν υπάρχει υπόνοια παρουσίας του *Anoplophora chinensis* ή του *Anoplophora glabripennis* σε μία περιοχή μέσω επίσημων ελέγχων, σχετικών κοινοποιήσεων ή οποιουδήποτε άλλου μέσου, πρέπει να λαμβάνεται σειρά προληπτικών μέτρων με στόχο την επιβεβαίωση ή μη της παρουσίας του επιβλαβούς οργανισμού. Τα μέτρα αυτά είναι τα εξής:

- Οι επίσημοι υπάλληλοι φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών (ΕΥΦΥ) της οικείας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου διενεργούν επιτόπιες επιθεωρήσεις στον χώρο του ύποπτου δείγματος καθώς και στα φυτά ξενιστές του εντόμου σε κοντινή απόσταση (Scouting) για την παρουσία του εντόμου και την πιθανή ύπαρξη υπόπτων συμπτωμάτων.
- Λαμβάνουν δείγματα του εντόμου σύμφωνα με την μεθοδολογία που έχει υποδείξει το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και τα αποστέλλουν σε αυτό για την επιβεβαίωση του εντόμου.

- Συλλέγουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί από τη μία πλευρά η προέλευση του κρούσματος, και από την άλλη η πιθανή εξάπλωση και διάδοσή του (trace back and forward).
- Σήμανση, απομόνωση και προληπτική ακινητοποίηση των φυτών ή φυτικών προϊόντων από τα οποία έχουν ληφθεί δείγματα.
- Να λαμβάνουν χώρα οι κατάλληλες εφαρμογές με εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα, κατά των επιβλαβών οργανισμών. Για τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι παραγωγοί μας και οι υπηρεσίες μπορούν να συμβουλευούνται τον σχετικό ιστότοπο του ΥπΑΑΤ (<https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul>)

Μόλις επιβεβαιωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού από το εθνικό εργαστήριο αναφοράς (Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο), ενημερώνεται σχετικά το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ και λαμβάνονται τα προβλεπόμενα μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

9. Μέτρα στις περιοχές που διαπιστώθηκε επίσημα η παρουσία των εντόμων.

Οι ΕΥΦΥ των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων ή των Τμημάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων του ΥπΑΑΤ (εφόσον πρόκειται για φυτώρια) ή των Δασικών Υπηρεσιών (εφόσον πρόκειται για εκτάσεις δασικού ενδιαφέροντος) στις οποίες διαπιστώθηκε επίσημα το έντομο προβαίνουν άμεσα στα εξής:

- Διενεργούν τον έλεγχο ιχνηλασιμότητας προκειμένου να διαπιστωθεί η προέλευση του κρούσματος, και η πιθανή εξάπλωση και διάδοσή του.
- Συλλέγουν όλες τις πληροφορίες που αφορούν την εμφάνιση του κρούσματος και τις αποστέλλουν στο τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥπΑΑΤ, προκειμένου να σταλεί σχετική γνωστοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 32 και το Παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/1715.
- Πραγματοποιούν άμεσα επισκόπηση προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής (**delimiting survey**) από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας σύμφωνα με τις υποδείξεις της κεντρικής αρμόδιας αρχής για τη φυτοϋγεία και του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου.
- Ενημερώνουν τους καλλιεργητές φυτών ξενιστών καθώς και όλους του πιθανούς υπόχρεους/ενδιαφερόμενους στην περιοχή ευθύνης τους, για τη διαπίστωση της παρουσίας των ενωσιακών επιβλαβών οργανισμών καραντίνας, με στόχο την ευαισθητοποίηση τους για τον έγκαιρο εντοπισμό πιθανών νέων κρουσμάτων.
- **Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey, καθορίζεται η οριοθετημένη περιοχή, σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.**
- **Η οριοθετημένη περιοχή για το *Anoplophora chinensis* περιλαμβάνει:**
  - **Μολυσμένη Ζώνη (infested zone):** Περιλαμβάνει όλα τα προσβεβλημένα φυτά και όλα τα φυτά που ενδέχεται να προσβληθούν σε ακτίνα 100 m γύρω από τα προσβεβλημένα.
  - **Ζώνη Ασφαλείας (buffer zone):** Αρχικό πλάτος τουλάχιστον 2 km γύρω από τη ζώνη προσβολής.

Το πλάτος μπορεί να μειωθεί σε 1 km εάν η εξάλειψη (eradication) θεωρείται εφικτή με βάση τα δεδομένα.

- **Η οριοθετημένη περιοχή για το *Anoplophora glabripennis* περιλαμβάνει:**
  - **Μολυσμένη Ζώνη (infested zone):** Στην οποία έχει επιβεβαιωθεί η παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού και στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα φυτά που παρουσιάζουν συμπτώματα προκαλούμενα από τον συγκεκριμένο οργανισμό.
  - **Ζώνη ασφαλείας (buffer zone):** Αρχικό πλάτος τουλάχιστον 2 km γύρω από τη μολυσμένη ζώνη. Το πλάτος μπορεί να μειωθεί σε 1 km εάν η εξάλειψη (eradication) θεωρείται εφικτή με βάση τα δεδομένα.
- **Δειγματοληψίες εντός ζώνης ασφαλείας (buffer zone):** Διεξάγονται σταδιακά σε συγκεντρικούς δακτυλίους, με μέγεθος που καθορίζεται από την τοπογραφία και τη διασπορά των ξενιστών. Οι έλεγχοι πρέπει να είναι **στατιστικά έγκυροι και βασισμένοι σε εκτίμηση κινδύνου**, με στόχο την ανίχνευση επιπέδου 1% μολυσμένων φυτών με τουλάχιστον 95% εμπιστοσύνη.
- **Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031** στις οριοθετημένες ζώνες λαμβάνει χώρα ειδικό πρόγραμμα επισκοπήσεων σύμφωνα με τις υποδείξεις του ΜΦΙ, το οποίο καθορίζεται και αποτελεί μέρος του «**Σχεδίου Δράσης**» (Action Plan) της χώρας.

10. Μέτρα εξάλειψης των *Anoplophora chinensis* και *Anoplophora glabripennis*.

10.1. Μέτρα εξάλειψης σε περίπτωση μη καθορισμού οριοθετημένης ζώνης

Δεν είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί οριοθετημένη ζώνη εάν:

- Υπάρχουν στοιχεία ότι ο οργανισμός εισήχθη μαζί με τα φυτά που βρέθηκαν μολυσμένα **πριν την εισαγωγή τους**, ή πρόκειται για **μεμονωμένη ανίχνευση** που δεν αναμένεται να οδηγήσει σε εγκατάσταση.
- Επιβεβαιώνεται ότι η εγκατάσταση και αναπαραγωγή του οργανισμού **δεν είναι δυνατή** λόγω της βιολογίας του και των μέτρων που ελήφθησαν.
- Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται:
  - Άμεση λήψη μέτρων για την εξάλειψη και αποφυγή εξάπλωσης.
  - Παρακολούθηση της περιοχής για τουλάχιστον τέσσερα (04) έτη σε πλάτος τουλάχιστον 1 km γύρω από το σημείο ανίχνευσης.
  - Καταστροφή προσβεβλημένου υλικού.
  - Έρευνα της προέλευσης και δειγματοληψία άλλων φυτών που μπορεί να σχετίζονται.
  - Ευαισθητοποίηση κοινού και λήψη άλλων μέτρων με βάση ISPM 9 & ISPM 14.

10.2. Μέτρα εξάλειψης στην περίπτωση οριοθέτησης ζωνών για τον επιβλαβή οργανισμό *Anoplophora chinensis*.

Στις οριοθετημένες περιοχές για εξάλειψη οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν όλα τα ακόλουθα μέτρα:

- α) άμεση κοπή των προσβεβλημένων φυτών και των φυτών για τα οποία υπάρχει υπόνοια προσβολής και πλήρης αφαίρεση των ριζών τους.
- β) άμεση κοπή όλων των συγκεκριμένων φυτών και αφαίρεση των ριζών τους σε ακτίνα 100 m γύρω από τα προσβεβλημένα φυτά, και εξέταση των εν λόγω συγκεκριμένων φυτών για τυχόν ενδείξεις προσβολής, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες τα προσβεβλημένα φυτά εντοπίστηκαν εκτός της περιόδου πτήσης του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, όταν η κοπή και η απομάκρυνση πραγματοποιούνται εγκαίρως πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου πτήσης.
- γ) αφαίρεση, εξέταση και ασφαλής διάθεση των φυτών που κόπηκαν σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) καθώς και των ριζών τους, με λήψη όλων των αναγκαίων προφυλάξεων για την αποφυγή της εξάπλωσης του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού κατά τη διάρκεια της κοπής και μετά από αυτήν.
- δ) απαγόρευση κάθε μετακίνησης δυνητικά προσβεβλημένου υλικού εκτός της οριοθετημένης περιοχής.
- ε) διερεύνηση της πηγής της προσβολής μέσα από την όσο το δυνατόν εκτενέστερη ιχνηλάτηση της προέλευσης των φυτών και εξέταση των εν λόγω φυτών για οποιαδήποτε ένδειξη προσβολής, μεταξύ άλλων με στοχευμένη καταστρεπτική δειγματοληψία.
- στ) αντικατάσταση των συγκεκριμένων φυτών [κατά το άρθρο 22 του Εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095] από άλλα μη ευπαθή φυτικά είδη, κατά περίπτωση.
- ζ) απαγόρευση φύτευσης νέων συγκεκριμένων φυτών στο ύπαιθρο στην περιοχή η οποία αναφέρεται στο στοιχείο β), εκτός από τους τόπους παραγωγής που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095.
- η) έρευνες επισκόπησης που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095, στα φυτά-ξενιστές στην οριοθετημένη περιοχή, με ιδιαίτερη έμφαση στη ζώνη ασφαλείας, για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της στοχευμένης καταστρεπτικής δειγματοληψίας.
- θ) στην περίπτωση φυτών-δεικτών, τα εν λόγω φυτά υποβάλλονται σε επιθεωρήσεις τουλάχιστον μία φορά τον μήνα, και καταστρέφονται και εξετάζονται το αργότερο μετά από δύο έτη.
- ι) ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την απειλή που συνιστά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αποτροπή της εισαγωγής και της εξάπλωσής του στο έδαφος της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των όρων που αφορούν τη μετακίνηση των συγκεκριμένων φυτών από την οριοθετημένη περιοχή.
- ια) όπου ενδείκνυται, ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση κάθε ιδιαιτερότητας ή περιπλοκής που ευλόγως αναμένεται να αποτρέψει, να παρεμποδίσει ή να καθυστερήσει την εξάλειψη, ιδίως μέτρα που αφορούν την προσβασιμότητα και την κατάλληλη εξάλειψη όλων των φυτών που έχουν προσβληθεί ή υπάρχει υπόνοια προσβολής τους, ανεξάρτητα από τη θέση τους, το δημόσιο ή ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς τους ή το άτομο ή την οντότητα που έχει την ευθύνη γι' αυτά.

- ιβ) κάθε άλλο μέτρο το οποίο μπορεί να συμβάλει στην εξάλειψη του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα (ISPM) αριθ. 9 και με την εφαρμογή προσέγγισης συστημάτων σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο ISPM αριθ. 14.

10.3. Μέτρα εξάλειψης στην περίπτωση οριοθέτησης ζωνών για τον επιβλαβή οργανισμό *Anoplophora glabripennis*.

Στις οριοθετημένες περιοχές οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα για την εξάλειψη του συγκεκριμένου οργανισμού:

- α) άμεση κοπή των μολυσμένων φυτών και των φυτών με συμπτώματα που προκαλούνται από τον συγκεκριμένο οργανισμό και πλήρης αφαίρεση των ριζών τους, αν παρατηρηθούν προνυμφικές στοές κάτω από τον ριζικό λαιμό του μολυσμένου φυτού· στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μολυσμένα φυτά εντοπίστηκαν εκτός της περιόδου πτήσης του συγκεκριμένου οργανισμού, η κοπή και η αφαίρεση διενεργείται πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου πτήσης·
- β) κοπή όλων των συγκεκριμένων φυτών [κατά το άρθρο 1 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893] σε ακτίνα 100 μέτρων γύρω από τα μολυσμένα φυτά και εξέταση των συγκεκριμένων αυτών φυτών για τυχόν ενδείξεις μόλυνσης, σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες το αρμόδιο επίσημο όργανο αποφανθεί ότι η κοπή είναι ακατάλληλο μέτρο, λόγω της ιδιαίτερης κοινωνικής, πολιτισμικής ή περιβαλλοντικής αξίας των φυτών, ατομική και τακτική διεξοδική εξέταση για τυχόν ενδείξεις μόλυνσης όλων αυτών των συγκεκριμένων φυτών που βρίσκονται εντός της προαναφερόμενης ακτίνας και τα οποία δεν πρόκειται να κοπούν και εφαρμογή ισοδύναμων μέτρων για την πρόληψη πιθανής εξάπλωσης του συγκεκριμένου οργανισμού από τα φυτά αυτά. Οι λόγοι που οδηγούν στο συμπέρασμα αυτό και η περιγραφή του μέτρου κοινοποιούνται στην Επιτροπή.
- γ) αφαίρεση, εξέταση και διάθεση των φυτών που κόπηκαν σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) και των ριζών τους, κατά περίπτωση, λήψη όλων των αναγκαίων προφυλάξεων για την αποφυγή της εξάπλωσης του συγκεκριμένου οργανισμού κατά τη διάρκεια της κοπής και μετά από αυτήν.
- δ) αποτροπή κάθε διακίνησης δυνητικά μολυσμένου υλικού εκτός της οριοθετημένης περιοχής.
- ε) όσο το δυνατόν ακριβέστερη αναζήτηση της πηγής της μόλυνσης και των φυτών και της ξυλείας που συνδέονται με το περιστατικό της μόλυνσης και, στο μέτρο του δυνατού, εξέταση οποιασδήποτε ένδειξης μόλυνσης, η εξέταση αυτή περιλαμβάνει στοχοθετημένη καταστροφική δειγματοληψία.
- στ) κατά περίπτωση, αντικατάσταση των συγκεκριμένων φυτών από άλλα φυτά.
- ζ) απαγόρευση φύτευσης νέων συγκεκριμένων φυτών στο ύπαιθρο σε περιοχή η οποία αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 3 σημείο 1) στοιχείο β) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893, εκτός από τους τόπους παραγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ τμήμα 2 της ίδιας εκτελεστικής απόφασης.
- η) εντατική παρακολούθηση για την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού στα φυτά-ξενιστές [κατά το άρθρο 1 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893], με ιδιαίτερη έμφαση στη ζώνη απομόνωσης, συμπεριλαμβανομένης τουλάχιστον μιας ετήσιας επιθεώρησης με τεχνικές που μπορούν να ανιχνεύσουν τη μόλυνση στο ύψος της κόμης. Όπου ενδείκνυται, διενεργείται στοχευμένη καταστροφική δειγματοληψία από το αρμόδιο επίσημο όργανο.

- θ) δραστηριότητες με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την απειλή από τον εν λόγω οργανισμό και μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή της εισαγωγής του στην Ένωση και της εξάπλωσής του στο εσωτερικό της, συμπεριλαμβανομένων των όρων που αφορούν τη διακίνηση των συγκεκριμένων φυτών και της συγκεκριμένης ξυλείας από την οριοθετημένη περιοχή που έχει οριστεί βάσει του άρθρου 7 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893.
- ι) όπου ενδείκνυται, ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση κάθε ιδιαιτερότητας ή περιπλοκής που ευλόγως αναμένεται να αποτρέψει, να παρεμποδίσει ή να καθυστερήσει την εξάλειψη, ιδίως μέτρα που αφορούν την προσβασιμότητα και την κατάλληλη εξάλειψη όλων των φυτών που έχουν μολυνθεί ή υπάρχει υπόνοια μόλυνσής τους, ανεξάρτητα από τη θέση τους, το δημόσιο ή ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς τους ή το άτομο ή την οντότητα που έχει την ευθύνη γι' αυτά·
- ια) κάθε άλλο μέτρο, το οποίο μπορεί να συμβάλει στην εξάλειψη του συγκεκριμένου οργανισμού, λαμβανομένου υπόψη του προτύπου αναφοράς ISPM αριθ. 9 και με την εφαρμογή ολοκληρωμένης προσέγγισης σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο πρότυπο αναφοράς ISPM αριθ. 14.

10.4. Σχέδιο Δράσης (Action Plan) σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031.

Το σχέδιο δράσης περιγράφει αναλυτικά:

- Μέτρα περιορισμού κίνησης φυτών.
- Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής μέτρων.
- Οργάνωση επιθεωρήσεων, δειγματοληψιών και αναλύσεων.
- Μεθοδολογία δειγματοληψίας και δοκιμών (ISPM 31).
- Εντοπισμός προέλευσης και έκτασης προσβολής.
- Οριοθέτηση προσβεβλημένων περιοχών και φυτικού υλικού.
- Μέτρα συγκράτησης (buffer zones).
- Ασφαλής διάθεση μολυσμένου φυτικού υλικού και καθαρισμός εξοπλισμού.
- Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας μέτρων.

10.5. Μετακίνηση φυτών από ζώνες ασφαλείας (buffer zone)

- Επιτρέπεται μόνο με **Φυτοϋγειονομικό διαβατήριο** και αφού τα φυτά έχουν παραχθεί ≥ 2 χρόνια υπό επίσημη επιτήρηση χωρίς ανίχνευση.
- Αν τα φυτά είναι μικρότερα των 2 ετών, πρέπει να έχουν παραχθεί σε **εγκεκριμένο χώρο παραγωγής** που πληροί όλα τα μέτρα:
  - Επίσημες επιθεωρήσεις
  - Προστασία από εισαγωγή του οργανισμού
  - Προληπτικές θεραπείες ή δειγματοληψία

11. Μέτρα περιορισμού των *Anoplophora chinensis* και *Anoplophora glabripennis*.

11.1. Μέτρα περιορισμού για τον επιβλαβή οργανισμό *Anoplophora chinensis*.

Όταν τα αποτελέσματα των ερευνών επισκόπησης που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο η) του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095, έχουν επιβεβαιώσει την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού σε μια περιοχή για περισσότερα από τέσσερα συναπτά έτη και υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός δεν μπορεί πλέον να εξαλειφθεί, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να περιορίσουν τα μέτρα στον περιορισμό του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

Στις οριοθετημένες περιοχές προς περιορισμό οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) άμεση έναρξη της κοπής των προσβεβλημένων φυτών και των φυτών με συμπτώματα που προκαλούνται από τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό, πλήρης αφαίρεση των ριζών τους· οι δραστηριότητες ολοκληρώνονται εγκαίρως πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου πτήσης.
- β) απομάκρυνση, εξέταση και διάθεση των φυτών που κόπηκαν και των ριζών τους, ενώ λαμβάνονται παράλληλα όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις για την αποφυγή της εξάπλωσης του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού μετά την κοπή.
- γ) απαγόρευση κάθε μετακίνησης δυνητικά προσβεβλημένου υλικού εκτός της οριοθετημένης περιοχής.
- δ) κατά περίπτωση, αντικατάσταση των συγκεκριμένων φυτών από άλλα μη ευπαθή φυτά.
- ε) απαγόρευση φύτευσης στην προσβεβλημένη ζώνη νέων συγκεκριμένων φυτών στο ύπαιθρο, εκτός από τους τόπους παραγωγής που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095.
- στ) έρευνες επισκόπησης που διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3, του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095, στα φυτά-ξενιστές στη ζώνη ασφαλείας για την παρουσία του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού, σε κατάλληλες χρονικές περιόδους και συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, στοχευμένης καταστρεπτικής δειγματοληψίας.
- ζ) στην περίπτωση χρήσης φυτών-δεικτών, τα εν λόγω φυτά υποβάλλονται σε επιθεωρήσεις τουλάχιστον μία φορά τον μήνα, και καταστρέφονται και εξετάζονται το αργότερο μετά από δύο έτη.
- η) ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την απειλή που συνιστά ο συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός και μέτρα που έχουν ληφθεί για την αποτροπή της εισαγωγής και της εξάπλωσής του στο έδαφος της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των όρων που αφορούν τη μετακίνηση των συγκεκριμένων φυτών εκτός της οριοθετημένης περιοχής που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095.
- θ) όπου είναι αναγκαίο, ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση κάθε ιδιαιτερότητας ή περιπλοκής που ευλόγως αναμένεται να αποτρέψει, να παρεμποδίσει ή να καθυστερήσει τον περιορισμό, ιδίως μέτρα που αφορούν την προσβασιμότητα και την κατάλληλη κοπή και καταστροφή όλων των φυτών που έχουν προσβληθεί ή υπάρχει υπόνοια προσβολής τους, ανεξάρτητα από τη θέση τους, το ιδιοκτησιακό καθεστώς τους ή το άτομο που έχει την ευθύνη γι' αυτά.
- ι) κάθε άλλο μέτρο που μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού.

Στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου στοιχείο α), όταν δεν είναι δυνατόν να αφαιρεθούν βαθιά πρέμνα και επιφανειακές ρίζες, πρέπει να παραχώνονται σε βάθος τουλάχιστον 40 cm κάτω από την επιφάνεια ή να καλύπτονται από υλικό αδιαπέραστο από έντομα.

Οι έρευνες επισκόπησης που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο στοιχείο στ) είναι εντατικότερες σε σύγκριση με τις έρευνες επισκόπησης που αναφέρονται στο άρθρο 3 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/2095.

Οι εν λόγω έρευνες επισκόπησης βασίζονται στις γενικές κατευθυντήριες γραμμές της Αρχής για στατιστικά ορθές έρευνες επισκόπησης βάσει κινδύνου για τους επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς, και ο σχεδιασμός και το σύστημα δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται στην έρευνα επισκόπησης είναι ικανά να εντοπίζουν την παρουσία προσβεβλημένων φυτών σε επίπεδο 1 %, με επίπεδο εμπιστοσύνης τουλάχιστον 95 %.

11.2. Μέτρα περιορισμού για τον επιβλαβή οργανισμό *Anoplophora glabripennis*.

Εάν τα αποτελέσματα των ερευνών που αναφέρονται στο άρθρο 6 της εκτελεστικής απόφασης 2015/893, κατά τη διάρκεια περισσότερων των τεσσάρων διαδοχικών ετών επιβεβαιώνουν την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού σε μια περιοχή και εάν υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός δεν είναι δυνατόν πλέον να εξαλειφθεί, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αρκестούν στη λήψη μέτρων για τον περιορισμό του συγκεκριμένου οργανισμού στο εσωτερικό της περιοχής αυτής. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) κοπή των μολυσμένων φυτών και των φυτών με συμπτώματα που προκαλούνται από τον συγκεκριμένο οργανισμό και πλήρης αφαίρεση των ριζών τους, αν παρατηρηθούν προνυμφικές στοές κάτω από τον ριζικό λαιμό του μολυσμένου φυτού. Η κοπή πρέπει να ξεκινήσει αμέσως, ωστόσο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα μολυσμένα φυτά εντοπίστηκαν εκτός της περιόδου πτήσης του συγκεκριμένου οργανισμού, η κοπή και η αφαίρεση διενεργούνται πριν από την έναρξη της επόμενης περιόδου πτήσης.
- β) αφαίρεση, εξέταση και διάθεση των φυτών που κόπηκαν και των ριζών τους, κατά περίπτωση· λήψη όλων των αναγκαίων προφυλάξεων για την αποφυγή της εξάπλωσης του συγκεκριμένου οργανισμού μετά την κοπή.
- γ) αποτροπή κάθε διακίνησης δυνητικά μολυσμένου υλικού εκτός της οριοθετημένης περιοχής.
- δ) κατά περίπτωση, αντικατάσταση των συγκεκριμένων φυτών [κατά το άρθρο 1 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893] από άλλα φυτά.
- ε) απαγόρευση φύτευσης νέων συγκεκριμένων φυτών στο ύπαιθρο σε μολυσμένη περιοχή η οποία αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 1 σημείο 1) στοιχείο α) της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2015/893, εκτός από τους τόπους παραγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ τμήμα 2 της ίδιας απόφασης.
- στ) εντατική παρακολούθηση για την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού στα φυτά-ξενιστές, με ιδιαίτερη έμφαση στη ζώνη απομόνωσης, συμπεριλαμβανομένης τουλάχιστον μιας ετήσιας επιθεώρησης με τεχνικές που μπορούν να ανιχνεύσουν τη μόλυνση στο ύψος της κόμης. Όπου ενδείκνυται, διενεργείται στοχευμένη καταστροφική δειγματοληψία από το αρμόδιο επίσημο όργανο.

- ζ) δραστηριότητες με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά την απειλή από τον συγκεκριμένο οργανισμό και μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή της εισαγωγής του στην Ένωση και της εξάπλωσής του στο εσωτερικό της, συμπεριλαμβανομένων των όρων που αφορούν τη διακίνηση των συγκεκριμένων φυτών και της συγκεκριμένης ξυλείας από την οριοθετημένη περιοχή που έχει οριστεί βάσει του άρθρου 7.
- η) όπου ενδείκνυται, ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση κάθε ιδιαιτερότητας ή περιπλοκής που ευλόγως αναμένεται να αποτρέψει, να παρεμποδίσει ή να καθυστερήσει τον περιορισμό, ιδίως μέτρα που αφορούν την προσβασιμότητα και την κατάλληλη εξάλειψη όλων των φυτών που έχουν μολυνθεί ή υπάρχει υπόνοια μόλυνσής τους, ανεξάρτητα από τη θέση τους, το δημόσιο ή ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς τους ή το άτομο ή την οντότητα που έχει την ευθύνη γι' αυτά.
- θ) κάθε άλλο μέτρο που μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό του συγκεκριμένου οργανισμού.

12. Ενημέρωση του κοινού, των επαγγελματιών και των ιδιωτών γεωπόνων.

Όλες οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, προβαίνουν άμεσα σε ενημέρωση του κοινού, των επαγγελματιών και των ιδιωτών γεωπόνων για τη διαπίστωση της παρουσίας των Ενωσιακών επιβλαβών οργανισμών καραντίνας του γένους *Anoplophora*, με στόχο την ευαισθητοποίησή τους για τον έγκαιρο εντοπισμό πιθανών νέων κρουσμάτων.

Το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ καθώς και οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Χώρας μετά από συνεργασία και με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ προβαίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων όπως:

- (α) αρθρογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο.
- (β) αποστολή φυτοπροστατευτικών ανακοινώσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- (γ) παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ).
- (δ) ετοιμασία εικονογραφημένων αφισών και ανάρτησή τους σε περίοπτα σημεία (αεροδρόμια, λιμάνια).
- (ε) ενημέρωση μεταφορικών εταιρειών (ναυτιλιακές και οδικών μεταφορών).
- (στ) Φυλλάδια, οδηγίες
- (ζ) Ενημερωτικές Ημερίδες,
- (η) Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ.
- (θ) Ειδικές ημερίδες για τους επαγγελματίες χρήστες.

Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ, θα συντάξει πληροφοριακό υλικό, το οποίο θα αναρτηθεί στον δικτυακό τόπο του ΥπΑΑΤ (www.minagric.gr).

13. Κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα μέτρα εξάλειψης που θεσπίζονται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2031, του Π.Δ 37/2021 και του Ν. 2147/1952, επιβάλλονται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Ν. 2147/1952.

14. Δράσεις κατάρτισης

Το τμήμα φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥπΑΑΤ σε συνεργασία με τις οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο διοργανώνουν δράσεις κατάρτισης για τους Επίσημους Υπαλλήλους Φυτοϋγειονομικών Υπηρεσιών (ΕΥΦΥ) της χώρας καθώς και για τους επαγγελματίες, για καλύτερη γνώση σχετικά με τη συμπεριφορά και τη δράση του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας, συμπτώματα, μεθοδολογίες αναζήτησης και παρακολούθησης καθώς και για τα μέσα προστασίας που μπορούν να εφαρμοστούν για τον περιορισμό των πληθυσμών των προνυμφών και των ενηλίκων αυτού του εντόμου.

15. Αναγκαίοι οικονομικοί πόροι

Οι πόροι που θα απαιτηθούν εάν χρειαστεί, για την καταπολέμηση του επιβλαβούς οργανισμού θα προέρχονται από κονδύλια των Περιφερειών της Χώρας και του ΥπΑΑΤ.

Η Ε.Ε. προβλέπει συγχρηματοδότηση των επίσημων μέτρων καραντίνας για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας. Για το λόγο αυτό το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ ετοιμάζει φάκελο για αίτημα συγχρηματοδότησης των λαμβανομένων μέτρων από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2021/690 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 99/2013, (ΕΕ) αριθ. 1287/2013, (ΕΕ) αριθ. 254/2014 και (ΕΕ) αριθ. 652/2014.

16. Εθνικό Επίσημο Εργαστήριο Αναφοράς της Χώρας για είδη του γένους *Anoplophora spp.*

Τα δείγματα φυτικών ιστών, εντόμων καθώς και παγίδων αποστέλλονται για εργαστηριακή εξέταση στο ακόλουθο εργαστήριο:

Ερευνητικό Ίδρυμα: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας
Ειδικός Ερευνητής: Δρ Δημήτριος Παπαχρήστος
Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.
Τηλ.: 210-8180219
E-mail: d.papachristos@bpi.gr

17. Αξιολόγηση και επανεξέταση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης

Αυτό το ειδικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας *Anoplophora chinensis* και *Anoplophora glabripennis* θα πρέπει να επανεξετάζεται τακτικά προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν αλλαγές στη νομοθεσία, τις διαδικασίες ελέγχου, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τις μεθόδους δειγματοληψίας και διάγνωσης και τυχόν άλλες σχετικές τροποποιήσεις.

Ευθύνη για την σύνταξη, αναθεώρηση και εφαρμογή του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.

Το συντονισμό των ενεργειών θα έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ το οποίο θα ετοιμάζει ετήσια έκθεση σχετικά με την έκβαση των εργασιών που απορρέουν από την εφαρμογή του σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.

18. Κριτήρια για την κήρυξη εξάλειψης / αλλαγής πολιτικής.

A. Άρση οριοθέτησης.

Η οριοθέτηση μπορεί να αρθεί όταν, βάσει των ερευνών επισκόπησης ο επιβλαβής οργανισμός δεν ανιχνεύεται σε οριοθετημένη περιοχή για **τουλάχιστον τέσσερα συναπτά έτη**.

B. Υιοθέτηση στρατηγικής Περιορισμού του επιβλαβούς οργανισμού.

Όταν η εξάλειψη του συγκεκριμένου επιβλαβούς οργανισμού δεν είναι πλέον εφικτή η κεντρική αρμόδια αρχή της χώρας μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής μέτρων περιορισμού **μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της Ε.Ε.** Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται τα μέτρα της παραγράφου 11.

19. Βιβλιογραφία

- CABI (2023). Datasheet: *Anoplophora chinensis*.
- EFSA (2019). Pest survey card on *Anoplophora chinensis*.
- EFSA (2019). Pest survey card on *Anoplophora glabripennis*.
- EPPO (2013). PM 9/10 (1). Generic elements for Contingency plans. National regulatory control systems.
- EPPO (2013). PM 9/15 (1). *Anoplophora glabripennis*: procedures for official control.
- EPPO (2013). PM 9/16 (1). *Anoplophora chinensis*: procedures for official control.
- EPPO (2013). PM 3/79 (1). Consignment inspection for *Anoplophora chinensis* and *Anoplophora glabripennis*.
- EPPO (2025). *Anoplophora chinensis*. EPPO Global Database.
- EPPO (2025). *Anoplophora glabripennis*. EPPO Global Database.
- EPPO (2007). *Anoplophora chinensis* - Eradication programme in Lombardia (Italy).
- EPPO (2009). *Anoplophora glabripennis* - Eradication programme in Italy.
- NPPO of Ireland (2023). Pest Specific Contingency Plan for Outbreaks of *Anoplophora chinensis* (Citrus long-horned beetle)(April 2023).
- NPPO of Ireland (2023). Pest Specific Contingency Plan for Outbreaks of *Anoplophora glabripennis* (Asian long-horned beetle).
- NPPO of Spain (2024). Plan de contingencia de *Anoplophora chinensis* (Forster) y *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky).